

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΙΔΡΥΤΗΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ : ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, Γ. ΦΤΕΡΗΣ,
ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΚΔΟΣΗ ΑΘΗΝΑΪΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ Χ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ Σ^{ΙΑ}

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3

ΧΡΟΝΙΑ ΙΗ' (ΕΣΑΜΗΝΟ Α')

ΑΡΙΘ. 724 (ΦΥΛ. 8)

Σάββατο, 20 Φεβρέρη 1921

— ΤΗΝ ΕΡΧΟΜΕΝΗ ΒΔΟΜΑΔΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ —

ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΑΘΗΝΑΪΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ

- ΡΗΓΑ ΓΚΟΛΦΗ : «ΥΜΝΟΙ».....ΔΡΧ. 3.50
- Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΥ : «ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ ΜΟΥ & ΟΙ ΚΗΦΙΣΩΤΙΚΕΣ ΜΕΛΩΔΙΕΣ» > 3.50
- Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑ (Δούρα) : «ΑΠΛΑ ΛΟΓΙΑ» (Με πρόλογο τοῦ Ρήγα Γκόλφη) > 3.50
- ΠΑΝΟΥ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ : «ΔΥΡΙΚΑ»..... > 3.50

“Οποιος αγοράζει ή παραγγέλνει από τις έπαρχίες ή από τὸ ἐξωτερικὸ και τις ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ μαζί, πληρώνει δε.
 ΔΩΔΕΚΑ ἀντὶ ΔΕΚΑΤΕΣΣΕΡΙΣ ~ ~ ~ ~ ~
 Στις έπαρχίες και τὸ ἐξωτερικὸ στέλλονται χωρίς νὰ ἐπιβαρύνον-
 ται με ταχυδρομικὰ έξοδα ~ ~ ~ ~ ~

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

Χ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ & Σ^{ΙΑ}

3-ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ-3

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. ΑΡΑΟΥΜΠΙΑΝΗ. Λάβαμε την εγκύκλιο του Έπιτερωτή των δημοτικών σχολείων Αττικής κ. Βεργόπουλου, και γελάσαμε με την καρδιά μας με την «ἀνατιολή της χαρτυλίας των νεανικῶν του πόθων» που γράφει, καθώς και με τη διαταγή του στους δασκάλους να γράφουν λόγους πατριωτικούς όπου βρεθούνε. Μὰ ἄλλη ἢ περιήχημη αὐτὴ εγκύκλιο δὲν ἔχει θέση σὶν Βαρυποτάζαρο, παρὸς τὸ Ἄνοητο πᾶς ἄρο, πὸν ἔχουμε σκοπὸ νὰ ἰδρούσουμε, καὶ τότε θὰ τὴν ἐδημοσιεύουμε ἄλασρη, γιὰ νὰ γελάσουνε καὶ οἱ ἀναγνώστες μας. — κ. ΣΤΕΦ. ΑΓΚ. Τὸ «Σπίτι τοῦ σοφοῦ», λίγα πράματα οὐ πολλὰ λόγια. Τὸ ἄλλο, ὁπωδήποτε καλύτερο. Τὸ θέμα καλὸ, μὰ, ἀπὸ τὴν ἐπιτέλωση, οὐ νὰ λείπει κάτι, γιὰ νὰ εἶναι καλὴ καὶ αὐτὴ. Ξαναδύλεψε το καὶ στείλ' το μας. — κ. ΜΙΚΕ ΓΙΑΝΝΑΤΟ. Οἱ «Νιφάδες» σου εἶναι νόστιμες καὶ τὶς δημοσιεύουμε δῶ :

Νιφάδες πέφτει ὄξω τὸ χιόνι
καὶ οὐ κρατῶ σὴν ἀγκυλιά,
καὶ τὸ κορμί σου λιώνει
σὰ χάρδια τ' ἀπαλά...

Μὰ τάχα θὰ ξαναβροθεῖς
σὲ χειμωνιά ἄλλη, ὡς τώρα, οἱ δυό;
Πῶς τρέμω, πῶς φοβοῦμαι,
μὴ δὲ σὲ ξαναἰδῶ!...

Ἔτι «Βρύση» δὲ μᾶς ἄφρασε. — κ. ΑΣΠ. ΓΚΙΝ. Οἱ «Καταδίκες» καλές. Μὰ τὸ γράμμα σου — τί τὰ θές! — ποὺ... ἀντιρῶ, καὶ νὰ μᾶς συμπᾶς. Κάθε ἄλλο, παρὰ... γριὰ μάνα καὶ... βλαστήματα! καθὼς γράφεις καὶ λόγον σου. — κ. ΒΟΥΚΙΝΟ. Μὰ γιατί, ἀδερφέ, νὰ γίνεις... τετράχορδο, καὶ κείνος τὸ δοξάρι; Δὲ βροίονουμε καμιά λυρική δημοσίαν σ' αὐτὴ τὴ μεταμόρφωση. Ὁ στίχος σου πάλι :

Μ' ἕνα κοντάλι λημονιά
καὶ δυὸ κουφέτα λήθης...

εἶναι, μετὰ τὸ συμπάθειο, μὴ λυρική ἀγλότης, ἀλλὰ κατὰ νόημα. Διὰ τὰ ἔτα, πὸν λένε καὶ οἱ δικαστές, καταδικάζεται σὶν διὰ πρὸς θάνατον. — κ. Γ. ΜΟΝΤ. Δὲν εἶναι γιὰ πέταμα κάτι θέλει νὰ πει. Στείλε μας κανένα ἄλλο καλύτερο, καὶ νὰ ποιεῖς καὶ τὶς χαρτωδιές. Α. γ. «Ἐξω θλιμμένη Ἡ βραδιά». — ΝΑΥΤΟΠΟΥΛΟ. «Μέτριες εὐκές» καὶ μεῖς γιὰ τὴ γιορτὴ τῆς ἀγάπης σου, καὶ νὰ μᾶς στείλεις κάπου κάπου κανένα τραγουδάκι, μὰ καλύτερο ἀπ' αὐτὸ πὸν μᾶς ἔστειλες. — κ. ΔΗΜ. ΠΟΜ. Ἀκόμα! Ἀκόμα! Μὴν πολυδιάξου. — κ. ΡΟΥΣΤΕΜ ΧΑΛΗΑ ΤΖΑΦΕΡ. Μᾶς ἄφρασε πολὺ, παρὰ τὸ γράμμα σου καὶ οἱ παρατηρήσεις σου ποὺ σωστές. Γράψε μας τίποτα πάνω οὐ παρόμοια θέμα, πὸν νὰ μπορούμε νὰ τὸ τυπώσουμε. — κ. ΤΙΜ. ΓΑΔ. Δὲν τοὺς φασκελώνεις!... — κ. ΓΥΜΝΟ. Ντύσου! Ντύσου! καὶ γράψε καλύτερους στίχους. — κ. Α. ΡΟΔ. Τ' «ἀκομπανιμένα» σου δείχνουν λυρική κινδύα, κάπως ξεκούρητοι. Κούρησέ τινε καὶ βοτρερα τραγοῦδα. — κ. Π. ΜΠ. Μὴν ξαναγράφεις στίχους σὸν καὶ αὐτὸν :

πὶ τὸν προῖνὸ τὸν ὕπνο...

γιατὶ θὰ σὲ ὑποχρεώσουμε νὰν τοὺς ἀπαγγεῖλεις καὶ τότε θὰ ἴδεις τὴ γλῶσσα τους. Ὅσο γιὰ τοὺς «Λάγνους ἔρωτες», πὸν τέτια χάρη, καμμενε!... — κ. ΑΡΧ. ΧΙΔ. Ὑπαγε εἰς μοναστήριον, φίλιτε, νὰ διαβάσεις τὶς «Μολυβιές ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖον». Ἐμεῖς, τέτια λυπητερά ἀναγνώματα, τὰ ποφεύουμε. Κάνουν κακὸ σὶν τὴν χώνεψη.

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ

Στὴ δεκαπενταμερῖα, πὸν πέρασε, ἔγινε διάλεξη ἀπὸ τὸν κ. Ι. Ν. Παπαγιωτόπουλο, με θέμα «μια συντομὴ ἐπισκόπηση τοῦ ποιητικοῦ ἐργοῦ τοῦ Κ. Παλαμά» σὶς 6 τοῦ Φλεβάρη. Τὴν περασομένη πάλι Κυριακὴ ὁ κ. Τέλλιος ἄφρασε διάβασε σὰ μέλη τὸν ἰσχύλοιο τοῦ Ἐὐριπίδη, μεταφρασμένο ἀπὸ τὸν Ἐρμώνα, καὶ τόνισε, λαβαίνοντας καθε τόσο ἀφορμὴ ἀπὸ τὴν ὠραία μετάφραση, τὴν ὑπεροχὴ τῆς δημοτικῆς σὶν ἀποδοσὴ τῶν κλασσικῶν ἀρχαίων ἐργων.

Ἄρρω, Κυριακὴ, σὶς 2 1)2 ταπόγεμα, θὰ μιλήσει σὶν τὴν Δέσχη τῆς Συντροφιάς (Πύργος Θών, τελευταία στάση τῶν Ἀμπελοκήπων), ὁ κ. Δ. Βεζυρογιουλὸς γιὰ τὸ ποιητικὸ ἔργο τοῦ Γρονάρη.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ. — Βιβλία μᾶς ἔστειλαν οἱ κ. κ. Σ. Στεφάνου, Α. Δ., Φῶτος Γιοφύλλης, Γ. Ροῖλός, Γ. Τσουνκαλάς, Χ. Ἀνδρεάδης, Μ. Τριανταφυλλίδης, Μ. Κοκτιουράς, ὁ Ἐκπαιδευτικὸς Ὀμιλὸς, ὁ Δ. Π. Ταγκόπουλος, καθὼς καὶ τὸ «Ἀθηναῖκὸν Βιβλιοπωλεῖον» Χ. ΓΑΝΝΙΑΡΗ καὶ Σίας. Ἐυχαριστοῦμε ὅλους θερμά.

Ἡ Βιβλιοθήκη, πὸν βροίκεται σήμερα μετὰ 292 τόμους, εἶναι ἀνοιχτὴ γιὰ τὰ μέλη τὶς ἡμέρες πὸν ἀνοίγει ἡ Δέσχη.

Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

Στὴ στήλη αὐτὴ παρακαλοῦμε ὅλους τοὺς ἀναγνώστες μας νὰ μᾶς βοηθήσουν.

Ὁ κ. Παπαγιαννάκου, ἀφοῦ ΘΑ ἐπισκεφθῆ καὶ τὸν Βόλον, θὰ μεταβῆ εἰς Ἀθήνας, διὰ νὰ ἐκτυπώσῃ, **ΕΚΑΤΟΝΤΑΔΑ ΧΙΛΙΑΔΩΝ ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ**, τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ δοῦμα καὶ ἡ δόξα τῆς Ἑλλάδος» τελευταῖον ἔργον του, τὸ ὁποῖον, **ΜΕΤΑΒΑΙΝΩΝ** καὶ πάλιν εἰς τὰ μέτωπα. **ΙΝΑ ἸΩΡΗΣΗ** εἰς τοὺς στρατιώτας.

• Μικρὰ Λάρισα, 26.1.1921, σελ. 1 κολόνα 2, (ἀφίξις ἐθν. ποιητοῦ).

...εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς νηφοφορίας κατέληξαν **ΠΡΟΣ ΑΠΟΦΥΓΗΝ** παντὸς παραπλόνου... καὶ πώσης παρεξηγήσεως, ἥτις ἤθελεν ἐγερθῆ, καθὼς ἐπίσης καὶ **ΤΗΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ** προηγουμένου διὰ τὴν μέλλουσαν κατάρτισιν τοῦ Προεδρεῖου.

Ὅμοια, (τὸ λύκειον τῶν Ἑλληνίδων).

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς **ΕΒΟΛΙΔΟΣΚΟΠΗΣΕΝ ΟΥΔΕΜΙΑΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΦΙΛΟΔΟΞΙΑΣ ΘΑ ΥΠΗΚΟΥΕΝ ΕΝΤΟΛΗΝ**, ἐὰν ἀνέδειτεν αὐτὸν Κυβερνητορὸν, ἐξυληρητῆ τῆς Πατρίδα. (Ἡμερολόγιον τοῦ ἀνατολικοῦ τῆς «Μικρῆς», φέβ. 24.1.11 σελ. 2, κολόνα 2).

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΗ (ΕΞΑΜΗΝΟ Α')

Σάββατο Ἀθήνα, 20 Φεβράριον 1921

ΑΡΙΘ. 724 (ΦΥΛ. 8)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΡΗΓΗΣ ΓΚΟΛΦΗΣ: Ἀποκρίεις.
 Η. ΠΑΛΛΗΣ: Ἀπρουσός.
 ΨΥΧΑΡΗΣ: «Τα δύο τραντάφυλλα τοῦ Χάρου»
 (συνέχεια).
 ΦΟΥΛΜΕΝ: Κάτιο μεσημέρι...
 Ο ΝΟΥΜΑΣ: Φαινόμενα καὶ πράγματα.
 ΠΙΚΡΑΓΚΑΘΗΣ: Στὴ γλωσσολογίαν... ντροπή.
 ΘΡ. ΣΤΑΥΡΟΥ: Χρυσά κλουβιά.

ΡΗΓΗΣ ΓΚΟΛΦΗΣ: Πρόλογος στὰ «Ἀπλά Λόγια».
 ●: Φεμινισμός καὶ ἑκπαίδευση.
 ΠΟΗΜΑ Η. ΤΑΡΣΟΥΛΗ: Θαλασσινό.
 Ν. ΒΕΡΓΑΤΗΣ: Ἡ συναυλία ἔργων τοῦ Καλομοίρη.
 ΑΠΟ ΒΑΘΜΑΔΑ ΣΕ ΒΑΘΜΑΔΑ: Νεοελληνικὴ φιλολογία.—Ἐνὴ φιλολογία.—Ἐνὴ περιοδικά.
 —Βαρβαροπάζαρο.—Φοιτητικὴ συντροφιά.—
 —Χωρὶς γραμματισμοῦ.

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Στ' ἄσπρο θελοῦδο τοῦ ἄγγιχτου κορμιού σου
 μαῦρο μετὰξί φρέσες τοῦ λούσου.
 Σὲ γνώρισα στὴ θέρημ τοῦ χοροῦ σου...
 (Ψυχῇ, σὲ φάς ἀγάπης τώρα λούσου).

Τρελλό ἐνα θάλας τὸ πιάνο τώρα ἄς χύνει,
 φτερά τοῦ νοῦ ὁ χορὸς σὺ πόδια ἄς δίνει,
 ζάλη ἀλαφρῆ, τοὺς δὺ ἄς μᾶς περεχόνει...
 (Ψέμα, στὸν κόσμο πὼς ἐπάραξει ὀδύνη).

Ἔλα κλεφτά, παρέκει ἀπὸ τὴ σάλα,
 γιὰ νὰ σοῦ πῶ τὰ λόγια τὰ μεγάλα,
 χοροῦ, τοῦ δυνατοῦ μου πόθου, στάλα...
 (Τῆς Μοῖρας διαλεχτός, περὶ καθάλα).

Στὸ χέρι μου τὴ μέση ἃ σοῦχω ζώσει,
 μὰ τὴν ὀσμὴ σου ἀνάως τὴν ἔχω νοιώσει.
 Ἔνα φίλι, ... ἀμαρτία δὲν εἶναι τόση...
 (Κ' ἡ γνωριμιὰ μας, Θέ μου, εἶσι ἄς τελειώσει).

ΡΗΓΗΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΜΠΡΟΥΣΣΟΣ

Ἡ αἰώνια πολιτικὴ λογοτριβὴ μοῦ εἶχε κατανήσει πολὺ ὀχλήρη, γιὰτὶ ἀδύνατο νὰν τὴν ἀποφύγεις, ἐφ' ὅσον ὁ κόσμος ἄλλο θέμα παρὰ πολιτικὰ δὲν κατέχει, πατροπαράδοτο χαρακτηριστικόν, πὸν τὸ σχολιάζει καὶ ὁ Φινίλης. Ἐἴταν μύλας τὸ κυριότερὸν τῆς ἐπιχειρήματα ἢ φαντασία καὶ ἢ ψυχικὰ, ὅπου πρωτοστατοῦσαν κ υ ρ ῖ ε ς, ἂν μὲ τέτιο ὄνομα μπορεῖς νὰ τιμῆσεις μερικὰς ἀσύστολες καὶ ἀσυνείδητες γλωσσολογίας. Ἐπιπλέον ἀφ' ἑσέως προσηγήθετε ὁ ἀπόστολος Ἰάκωβος μὲ τὰ λόγια του: «ἡ γλῶσσα (αὐτῶν) πῆρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας, φλογισμένη ὑπὸ τῆς γενένης, μετὶ τοῦ θανατηφόρου» ἢ ὁ Ἐρμῆς, δὲν ἔλεγε: «καταλαλιά, ἀκατάστατον δαιμόνιον, μηδέποτε εἰρηνεύον».

Οἱ οὐκοφαντίες κατὰ τοῦ Βενιζέλου καὶ τῶν Βενιζελικῶν ἔδωκαν καὶ ἐπαίρναν, καὶ τίς ἀκούγες παρὰ τοῦ τίς ἴδιες, ἀπὸ ἀπόμυα ἀρητιομένα. Ἐἴχαν κάποιες καὶ κάποιες πολὺ κομικὰ. Μιὰ κυρία μὲ δεβαίωσε πὼς ὁ Βενιζέλος σφειροειδίσθηκε πέντε ἑκατομμύρια, καὶ μιὰ ἄλλη μοῦ ἀνάφερε ὡς παραδεγμένο πιά πρᾶμα, πὼς ἐγὼ χάρισα τοῦ Βενιζέλου τὸ ἀρτοκίνητό του. Ἐκαὶ ἄλλες καὶ ἄλλες ἀνοησίες, ὡς καὶ πὼς ὁ Βενιζέλος ἐμπόδιζε νὰ πάρομε τὴν Πόλη. Σὲ δὴν ἀφ' ἑσέως τὴν καταφορά ἢ ἱστορία δὲν κάνει παρὰ νὰ δεφτερόνεται, πὸν λένε. Νὰ πὼς περιγράφεται ἀπὸ τὸ Ἀιδολογικὴ ἢ καταφορά κατὰ τοῦ Ὀθωνα καὶ τῆς Ἀμαλίας, πὸν καὶ ὡς ἀνθρώποι καὶ ὡς ἡγεμόνες χρημάτισαν τύπος ἡθικῆς καὶ ὑπογραμμός: «Αἱ διαδόσεις οἷς ἄς ἐπενόουν οἱ ἐπαναστάται διὰ νὰ φέρωσι τὸν λαὸν εἰς ἀγανάκτησιν, ἔχουσι τὴν ἐπιτέλειαν τῆς ταπεινῆς καὶ ὑποτακτικῆς ἀνάξιον τοῦ Ἑλλήνου. Ὁ μικρὸς λαὸς ἔτιμους τοὺς ἡσους. Τοῦ ἔλεγον ὅτι

» μετὰ τριάκοντα ἐτῶν βασιλείαν ἔχει τὸ δικαίωμα
 » ὁ Ὀθων εἰς πᾶν κτήμα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ὡφε-
 » λημένους τῆς μισθώσεως ὑπὸ τῆς βασιλείας Ἀμα-
 » λίας τοῦ κτήματος Ρουφ παρὰ τὸν Βοτανικὸν Δῆ-
 » τον ἐξ ἔρωτος πρὸς τὴν γεωργίαν, ὁκοποῦσης τῆς
 » ἀτυχούς νὰ καταστήσῃ αὐτὸ πρότυπον καλλιτεργει-
 » ας, ἐπὶ τὸ εὐρωπαϊκώτερον, ἔλεγον: Βλέπειται;
 » ἤρξαν ἤδη νὰ μᾶς παίρουν τὰς γαίας μας. Πε-
 » ρὶ τοῦ Ὀθωνος δὲ, δι' ἔχει ὁκοπὸν ἀμετάστρεπτον
 » νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἀπόλυτον μοναρχίαν καὶ νὰ
 » στείλῃ εἰς τὴν λαίμηττον πᾶντας τοὺς δεσποτα-
 » τοῦ 1843· δι' οὐνενοσημένους μὲ τὰς Μεγάλας Δο-
 » νάμεις, ἀνέκοψε τὴν πορείαν τοῦ στρατοῦ πρὸς
 » τὴν Θεσσαλίαν, καὶ δι' ἔγινε τὸ ἔγγραφο τῆς πω-
 » λήσεως τῆς Μακεδονίας πρὸς τοὺς Ἀδελφικοῦς.
 » Διὰ δὲ τὴν ἑλληνικωτάτην Βασιλείαν Ἀμαλίαν,
 » ἔλεγον προσέτι δι' ἔχεν ὀκοποῦν νὰ κάμῃ λουτρον
 » εἰς τὸ αἷμα τῶν Ἑλλήνων, καὶ τόσα ἄλλα. Αἱ δὲ
 » γυναικοὶ αὐταὶ διαδόσεις κατεπίνοτον ὡς τὸ γλυκύ-
 » τερον ποτόν, καὶ ἡ ἀπαισία Μοῖρα διέτρεχε τὰς ὀ-
 » δοὺς τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν ἀδυσώπητον γαλίδα
 » τῆς». (Σελίδες τινὲς τῆς ἱστορίας τοῦ Βασιλείου
 » Ὀθωνος, σελ. 228). Μὲ τέτια καταλαλιά:

Ἐν μιᾷ νυκτὶ καὶ μόνῃ,
 ἀνιστάσεως μὴ ὀδοῦς,
 ἔθρασαν τυραννοπόνοι
 τοὺς φανούς τῆς πρωτευούσης,
 καὶ ὡς τὸν Σέρξην οἱ ἀρχαῖοι,
 ὑπὸ τὸν Θεμιστοκλέα,
 ἐξεδίωξαν οἱ νέοι
 τὸν ἔθρασαν τυραννοπόνοι.

ὅπως ποιῆσε ὁ Οἰκονομίδης, μέλος τοῦ Ἑλεγκτικοῦ ἐπὶ Ὀθωνα, ἔξοχος ἄνθρωπος, ποῦ κατέθηκε ἀπὸ τὸ Τριεσιτὶ νὰ δουλέψει γιὰ τὴν πατρίδα καὶ ποῦ πάφθηκε μετὰ τὴ μεταπολίτευση, ὡς Ὀθωνιοτῆς. Τύραννο τότες τὸν εἶπαν τὸν Ὀθωνα, καὶ τὸν τραγουδίσαν μάλιστα, μαζὶ καὶ ἐγὼ ὡς παιδί, μὲ τέτια ἐξαγοπουλικά σὲ ἦχο ἀνάλογο.

Ἔως πότε ἡ ξένη ἀκριδα,
ἔως πότε κορφὸς Βαβαρός,
νὰ πληγῶναι τὴ δόλια πατρίδα ;
Ἐγερθεῖτε, ἀδέρφια, καιρὸς !

Καὶ οὖν ἐγέρθησαν τὰ ἀδέρφια καὶ ἔδιωξαν τὸν τύραννο, λίγους μῆνες κατόπι, οἱ ἀπατεῶνες τοὺς πιάσθησαν θανάσιμα μετὰξὺ τοὺς καὶ γιθμιοσαν κορφάρια τὴν πλατεῖα τῆς Ὀμόνοιας, λίγο μάλιστα καὶ νὰ κορσοῦναι τὴν Τράπεζα, ἂν δὲν πρόφταινε ὁ Γεώργιος Στάβρου νὰ φέρει φρουροὺς τῆς ἑνα ἄγλημα ναφιοσλίτες Ἄγγλους.

Μὰ πρὶν τὸν Ὀθωνα εἶχε — καὶ θανάτωσε — ἕναν ἄλλον τύραννο τὸ ἔθνος, τὸν Καποδίστρια. Νὰ πῶς ὁ Ν. Δραγοῦμης, ποῦ χρημάτισε γραμματέας του, τὸν περιγράφει σὺς Ἀναμνησεις του (σελ. 73), βιβλίο πολυτιμωτο, ποῦ διάβασα σὸ Κουράιοι κει ποῦ ἀξίωσε τὸν κόπο νὰ ταξιδεῖται ὡς ἐκεῖ γιὰ νὰν τὴ διάβασω. «Ἀνεμένομεν ἀγωνιῶντες τὸν Κυβερνήτην, ὡς τὸν μόνον σωτήρα (ἀπὸ τοὺς Γριβαίους καὶ τοὺς Φωτιομάρες). Ἐκεῖνος δέ, ἀναλαβὼν πάσας τὰς ἐξουσίας μετὰ θάσρους, τοσοῦτην ἀνέπτυξε δραστηριότητα, ὡστε ἐντὸς ἡμερῶν εἰκοσί, μέχοι τῆς δεκάτης Φεβρουαρίου, συνέτασσε τὸ «Ἰαυελλήμιον», ἐκανόνισε τὰ τῆς ναυτιλίας ὡς ὑπὲρ πᾶν ἄλλο κατεπεύγοντα διὰ τὴν κορσοφωθεῖσαν πεπρατεῖαν, ἰδρύσατο χρηματιστικὴν Τράπεζαν, διήρρεσεν εἰς χλιαρχίας τὸν στρατόν, διώρισεν ἐπιτροπὴν ἀρχιερέων πρὸς εὐθμιοὺς τῶν τῆς ἐκκλησίας, ἔδεδωτο νομιμοματικὴν διατιμῆσιν, καὶ χάριν τῶν πενήτων, οἰκοδείας ἐπικρατοῦσης, προενόησε καὶ περὶ φυτείας γεομήλων, τότε πρῶτον καλλιερῶν γηθέντων ἐν Ἀνατολίῃ, Ἐμερίμα δὲ μόνος περὶ πάντων, κοπιῶν ὄλον σχεδὸν νυχθήμερον καὶ ἐλάχιστα ἀναπαύομενος». Καὶ (σελ. 26) «κῆρηρέτει ἀμυθί, καὶ τὰ ὀλίγα αὐτοῦ κλήματα ἐν Κερκυραῖ ἔδωκεν εἰς ὑποθήκην ἵνα ἀγοράσῃ ἐν Μελίτη δύο φορτία οἴτου πρὸς διατροφήν τῶν πεινῶντων. Ἀποστρέφομαι, ἀπήνησεν εἰς τὴν ἐν Ἀργεῖ Συνέλευσιν, νὰ προμηθεύω εἰς ἐμαντὸν τὰς ἀναπαύσεις τοῦ βίου, ἐν ᾧ εὐρισκόμεθα ἐν μέσῳ ἐρειπίων, περαιοιχομένων ὑπὸ ἀνθρώπων θεσυνθιομένων εἰς τὴν ἐσχάτην ἀμχανία». Ὅμως, καθὼς λέει ὁ νάβαρχος Γραβιέρος (Δραγοῦμη Ἀναμνήσεις σελ. 87) «κατὰ τοῦ ἐξέχον τοῦτου ἀνδρὸς ἀντίετοισαν ἀδυσωπῆτως ὁ φθόγος καὶ τὸ μῖσος τῶν ἀριστοκρατικῶν τῆς Ἑλλάδος», ποῦ λίγο κατόπι, καταγγέλλοντας «ἀπώλειαν ἐλευθεριῶν», σήκωσαν τέτια κατακραυγή, «ὡστε ἐνόμιζες διὸ ὁ Μούμιος ἀνέσκαπτε τὴν Κόρινθον». Καὶ τί δὲν τοῦ κατηγόρησαν τότες ! Κερκυραῖο τύραννο τὸν κήρυξαν παντοῦ (σελ. κ'), ὡς καὶ φωτισθέστη (σελ. 46), τὸν πραχτικὸ ἄντρα, ποῦ θεμέλιωσε τὴ δημοτικὴ παιδεία. Καὶ (σελ. 242) «ἐν γένει οὐδὲν παρημέλησαν, ὅτε μωστικὸς ἐταιρίας, ὅτε ἀπολαστικὸν τύπου, ὅτε μανικὰς ἐπιπέσεις τοῦ παραδείγματος

» τοῦ Ἀριστογείτονος καὶ τοῦ Ἀρμοδίου, ὅπως διαγραφή ἡ μόλις συμπαιγεια τῶς». Καὶ τέλος «Ἰοσοῦτον ἀπειτυφλῶνθησαν ὑπὸ τοῦ πάθους, ὡστε καὶ μετὰ Τουρκαλδανῶν νὰ συμμαχησῶσι δὲν ἐδίστασαν, καὶ εἰσοδαλοντες εἰς τὴν Μελοπονησον νὰ λεηλατήσῶσι μετ' αὐτῶν, χάριν τῆς θρησκείας, (εἶχε καὶ τότες ἕνα εἶδος μαλλιαροῦς καὶ αὐθεοῦς) τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ Συντάγματος, τὸ Ἄργος καὶ τὴν περιζὺ χώραν». Καὶ οἱ δολοφονήθηκα ὁ Καποδίστριας, εἶπαν τὰ σημερινά, πῶς (σελ. 243), «μιοσελεύθησαν καὶ τυραννικὴν οὖσαν, τὴν Κυβερνήτην σὶν ἀνέτρεψεν αὐτὸ τὸ ἔθνος». Καὶ ἄκουγες μὰ βουή, (σελ. 251), «Ἐπεσε τὸ τέρας τῆς Ἰουρανίας ! ἔπεσεν ὁ τύραννος ! Ἐπεσε ὄμμα τῆς ἀκραιῶνους φιλοπατρίας νέων Ἀρμοδίων καὶ Ἀριστογειτόνων, νέων Βροῦτιν καὶ Κασοίων καὶ Τσερέπηδων ! Ἐπεσε, ὅπως πάλι λέει ὁ Γραβιέρος (σελ. 258) «ὁ ἐνάρετος καὶ ἐμπειρος ἀνὴρ, ὑπὲρ οὐ ἐπρεπε νὰ πενήσῃ ὀλοκλήρος ἡ Ἑλλάς». Καὶ οὖν ἀπαλλάχθηκε τὸ ἔθνος ἀπὸ τὸν ἐφιάλητῆ του, χάρηκα (σελ. 279) ἕνα «Κυκλώνα παθῶν, ἐρίδων, ἐκδικήσεων, ἀνόμων διοικήσεων, ἀνομιωτέρων συνέλευσεων, ξενικῶν ἐπεμβάσεων, προσβολῶν κατὰ τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας, ἐξευτελισμοῦ δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν χαρακτήρων, διασπαρῆς τῶν κοινῶν. Ἀμορφος σωρὸς καὶ σιγερὰ ἀναρχία».

Πῶς ἀλήθεια ξαναδεφτερόνεται καὶ μάλιστα ξανατριώνεται ἡ ἱστορία ! Τύραννος ὁ Καποδίστριας, τυραννότερος ὁ Ὀθων, ἀνδρῶν δ' ἀπάντων τυραννοτατος Βενιζέλος ! Ἄν προσθέσεις καὶ τὸν Τρικυπη, εἶχε μάλιστα ὡς τώρα τέσσερεις τυράννους τὸ ἔθνος μέσα σὲ ἕναν αἰῶνα. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς σὶνὰ χαρίσματά ποῦ μᾶς προέκισε ἡ Πανδώρα μᾶς πρόσθεος καὶ ἕνα μικρὸ ψεγάδι, εἴμασσε ἀτομικιστάδες καὶ ἐγώπιστοι. Μὴ μᾶς πειράξεις σὶνὰ ἀτομικὰ μᾶς, γιὰ τὴν τότες γαῖα μικρῆτω πωρὶ. Ἀφτὸ τὸ ψεγάδι προξενεῖ, ὡστε, ὅποιος ποτὲς μᾶς ἔκαμε, ἡ θέλησε νὰ μᾶς κάμει καλὸ, σὶνὰ τέλος νὰ βρεῖ τὸ μελᾶ του. Ἀφτὸ καὶ σὲ πολλὰς κρῖσιμες ἐθνικῆς σιγμῆς προξένησε καταστροφῆ.

(Συνέχεια)

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

— La Vie des Lettres (Γενάρης 1921). — Νικολὰ Μπωντινὲν : 1914 - 1919 ποιήματα. — Οὐίλιαμ Σπέιτ : Σκέψεις καὶ παράδοξα. — Ἄρν Ζουτριάν : Ποιήματα. — Πιέρ Μπιρό : Ὁ ἄνθρωπος κομμένος σὲ κομμάτια. — Ταίλοφ : Γιὰ μιὰ γυναῖκα μὲ μπλὲ κλπ. κλπ.

— La Revue Critique (10 τοῦ Φλεβάρη.) — Ἀντρέ Τερβ : Ἡ διδασχὴ τῆς κ. νιὲ Νοαίγ. — Πιέρ Λαφύ : Σκηνὲς καὶ πρῶσωπα τῆς Ρωσοικῆς ἐπανάστασης. — Ἀνρὸ Μπιουτοῦ : Ἡ δραματικὴ πλῆθ. — Πῶλ Λεκλέρ : Ποιήματα, κλπ.

— Der Neve Merkur (Μηνιαῖο περιοδικὸ σὸ Μόναχο — Φλεβάρη 1921). — Ράμπ Ράμπ : Ὁ ἀγγλικὸς τύπος κατὰ τὸν πόλεμο κ' ὅστερα ἐπ' αὐτόν. — Ροβέρτου Μύλλερ : Παλαιότερα. — Λέο Μανθία : Τὸ θέατρο στὴ Σοβιετικὴ Ρωσοία. — Ἰουλιου Γκαρφ : Βῶν Γκόν σὸ St. Remy — Ροβέρτου Μπίντιν : Σὲ μιὰ ποῦ κομμάτια.

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΤΑ ΔΥΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ ΤΟΥ ΧΑΡΟΥ

-3-

"Όταν τὰ δάξω ἀπάνω στὰ χεῖλή μου, θαρρῶ πὼς οὐ φιλῶ ἐσένα και μ' ἀπτό πεθαίνω, τᾶκοῦς; "Αχ! ποθητέ, ποθητέ μου, μὰ τί μοῦ "καμες γιὰ νὰ μοῦ ἀνάψης στὰ σπλάχνι μου τέτοια φλόγα και τί πάθος εἶναι ἀπτό πού ἀλάκαιοη με συνεπήρε και τὴν ψυχὴ μου γέμιοι, γιὰ νὰ σοῦ τὰ λέω ἀπτό, γιὰ νὰ εἶμαι μαζί σου ὅπως με βλέπεις; Φίλε, μὴ μοῦ λὲς γιὰ τὴ χάρη, γιὰ τὴ θνωμοσύνη πού μοῦ ἔχεις. "Όχι! "Αν μπόρεσα ἴδντις νὰ σοῦ δώσω μερικὲς ὥρες ἐφτυχία και μέθη, νὰ κοιμίσω τὸν πόνο σου, Κωστή μου, ἀπτό μοῦ φτάνει, παραπάνω δὲ γυρέδω κ' ἡ χαρὰ μου εἶναι τὸ καλὸ πού σοῦ ἔκαμα. Πόσο, πόσο σ' ἀγαπῶ! Ποιὲ σου δὲ θὰ τὸ καταλάβης οὐ τί βαθμὸ ἐπρεπε νὰ σ' ἀγαπήσω γιὰ νὰ παραδοθῶ ἔτσι οὐ σένα. Ἀναγάλλισμά σου, Κωστή μου, νὰ τὴν ἔχης τὴν ἴση μου τὴν ἀγάπη, γιὰτι ποιὲς κανέναν δὲν πήρε καμιανὴς καρδιά ὅπως ἐσὺ τὴ δική μου, ποιὲ δὲ μάγερε κανέναν καρδιά γυναικῆσια με ἀγάπη πιδ τρανή, πιδ φλογερή, πιδ ἀπέραντη. Ἀναγάλλισμά σου, Κωστή μου, νὰ εἶναι κ' ἡ θλίψη μου ἡ μεγάλη ἐπειδὴ γιὰ νὰ πονῶ σὰν πού πονῶ, πρέπει νὰ σ' ἀγαπῶ με μιά δύναμη, μ' ἓνα πάθος πού δὲ φάνηκε οἱ ἄλλοι μας ἴσια με ἴση. — Καλὴ νύχτα, φῶς μου, καλὴ νυγτοῦλα σου, Ἐσὺ! "Αθρ. τὸ πρῶτὸ θὰ κατεδῶ λιγάκι στὸ Χορεφτό, οἴην ἀμρογιαλιά μας, μονάχη μου νὰ οὐ θυσοῦναι και νὰ κλαίω. Πῆγα και νῆς τὰπόγενα και οὐ ἔκαμε καλὸ. Κωστή μου, σ' ἔγαπῶ ἀπαράλλαχτα ὅπως μ' ἀγαπᾶς.

Τρίτη, ἡ ὥρα δέκα και δέκα τὸ πρωτ.

"Ό περιπατὸς μου στὸ Χορεφτό δὲ μοῦ πέτυχε διόλου. Κατέβηκα πρωτὸ πρωτὸ ἀπὸ τὸ δρόμο τὸν ἴδιο, ψυχὴ μου, πού ἔπαιονες και οὐ, σὰν ἐρχόσουνε και μ' ἔβρισκες κάτω στὴν ἀμμονδιά μας. Ἐλπίσα πὼς με τὸ κροῖ δὲ θανάτωνα κανέναν. Ἐἴτανε ὅμως καλοκαιριὰ κι ὄλος ὁ κόσμος ὄξω. Με κοιτάζε ἡ μιά, με κοιτάζε ἡ ἄλλη. Σταναχωρέθηκα. Μιά καλημέρα τοὺς λὲς και τραβᾶς ἴσια στὸ γιολό. "Όχι. Πρέπει νὰ σὲ κοιτάζουνη, νὰ διοῦνε στὸ πρόσωπό σου πονεῖς, δὲν πονεῖς.

"Ἐπειδὴ ὅμως δὲ μοῦ ἄρεζε διόλου τὸ αἰῶνιο τὸ κοιτάγμα, σηκώθηκα κ' ἔφυγα. Καὶ νὰ με πάλε. — Φίλε μου, φίλε, τί κάνεις τέτοια ὥρα; Μ' ἀγαπᾶς; Μὲ κλαῖς; Μὲ θυμῶσαι; Προχτὲς τὴν ἴδια ὥρα με βαστοῦσες στὴν ἀγκαλιά σου μισοπεδαμμένη, ξεψυχιμένη, και σήμερα μοῦ εἶναι μακριά, μακριά. Τόσο μακριά μου! Πὼς θέλεις νὰ μὴν κλαίω; Πὼς θέλεις νὰ μὴν δέρονουμαι και νὰ μὴν πονῶ και νὰ μὴ φωνάζω, πού νιώθω πὼς εἶμαι μόνη, ἀπὸ σένα μακριά; Τί τρομερὴ μοναξιά πού εἶναι τούτη, ἄχ! τί παραιτημένη πού εἶμαι, τί ξερημη, καίτσι ἀπὸ τόσα χάρια, ἴση ἀγάπη! Καὶ νὰ σὺλλογιμῶμαι πὼς δὲν μπορεῖ νὰλλάξῃ τὸ κακὸ. Μοῦ φαίνεται ἀλήθεια πὼς κανέναν σὺν τὸπο μας δὲν ὑπάρχει, πὼς θρίονουμαι σὺν κόσμῳ ἔτσι, ὀλομόναχη ἐγὼ, ἴση πού δὲν εἶναι οἱμὸς μου ὁ φίλος μου ὁ καλός. Καὶ

δὲ θάξω γράμμα ἴσια με τὴν ἄλλη τρίτη! Πὼς θὰ ζήσω ἴσια με τότες; Τὸ σιογάζουμαι και τρομάζω. Τρέμω και δὲν ξαίρω πὼς θὰ κάμω. "Αχ! Κωστή μου, ἐσὺ θὰ τὸ κρατῆς ἀπτό μου τὸ γράμμα και γὼ τὴν ὥρα πού με διαβάσεις, δὲ θάξω ἀκόμα ἀπὸ σένα παρμένη μήτε μιά λεξούλα τῆς ἀγάπης. "Ακουσε. φῶς μου, τὸ νιώθω, τὸ βλέπω θεοφάνερα πὼς δὲ θὰ μπορέσω νὰ κάμω ἴσια με τὴν τρίτη δίχως γράμμα, δίχως εἶδηση καιιά. Δὲ θάνιέξω. Βγάλε μου τὸ λοιπὸν ἓνα τελέγραμμά, οὐ παρακαλῶ, τὴν κεριακή, κι ἄς γίνῃ ὅ τι θέλει. Ἐλεητα, και νὰ ἰχῆ ἴποις, πάντα καλῆτερα ἀπὸ κείνο πού ὑπάρχει γιὰτι μῆτε γὼ δὲν ξαίρω πὼς μπορεῖ νὰ με κατατήρη ὁ καμὸς μου ἀπτός, τόσο με τρώει και με καταστρέφει. Νὰ σοῦ πῶ, στείλε τὸ τελέγραμμά σιδνομα τῆς μάννας. Γίνεται. Θὰ καταλάβω ἐγὼ, ἀπὸ τὰ λίγα πού θὰ βάλῃς, τὰ πολλὰ πού θέλεις νὰ μοῦ μηνῆσης. Κάνε με τρόπο πού νὰ φτῶση ἐδῶ σὺς δυὸ ἢ τρεῖς τὰπόγεμα, κ' ἴσως πέση στὰ δικὰ μου τὰ χέρια. Σὲ διπῶ κ' εἶναι ἀδύνατο νὰ μείνω ἔτσι χωρὶς νὰ μᾶθω τί γίνεσαι, πὼς εἶσαι. "Αχ! τὸ γράμμὸ σου! Πότε θὰ τὸ ξαναγαθῶ; Μόνο πού τὸ βλέπω και μοῦ ἔρχεται νὰ λιγοθυμῶ. "Αχ! τὸ γράμμα σου ἐκείνο, τὸ γράμμα πού μοῦ ἄφηρες, τὸ διαβάξω, τὸ ἐναδιαβάξω και με τοελάνει, και με μαγέθει και λέω πὼς θὰ πεθάνω. Μοῦ φαίνεται πὼς τὴν ἀκούω με τῆστιά μου τὴ φωνή σου, τὴν ἐρωτολόγη, τὴν παθὺλικη, πού μοῦ ψιθυρίζει τέτοια λόγια τῆς ἀγάπης. οὐ φαίνεται πὼς νιώθω τὸ χεῖλι σου και μοῦ καλῆθει τὸ χεῖλι. Κωστή, Κωστή, Κωστή, πὼς κ' ἀγαπᾶς και τί καλὸς εἶσαι πού μ' ἀναπᾶς ἔτσι! Ποτέ μου δὲν ἀνκισόθηκα ἴση μενάλη, τόσο ἀνείσια κ' ἰλῆια τὴν ἀνάπη. Νιώθω πὼς εἶμαστε ὁ ἓνας δοσιμένος τοῦ ἄλλουνοῦ και πὼς ποιὲς δυὸ πλάσματα σὺν κῆρῳ προσήτερο δὲ νιώσανε ἀπὸ ἡσὲ πὼς οὐἴτηνε ἡντία καροδιὰ και ψυχὴ. ὀλοῦτελα. Ἐἴτανε βέβαια, ἡ μόρια σκερῶ. ἔτσι βάρθασα κι ἀλήθεια νὰ γοσῶνη τὸ δροῖο τῆς ζωῆς μας. Ἀναπίθεσια πῆσα πολλὴ. ταιοιάταυε ἴση, πού λὲς κ' εἶμαστα νεννημένοι ὁ ἓνας γιὰ τὸν ἄλλον. Τὸ πιστέθεις. Κωστή μου, ἔσε κ' ἡ μάννα, ἡ μάννα μου μὴ μέσα οὐδὲ εἶπε. "Αν! τί καλὴ πού εἶναι ἡ μάννα ἡ καιμῆνη! Πῆσα δὲν τῆς γοσῶθη. ἄν και σοῦ φαίνεται πασῆθῃνε νὰ σοῦ τὰ λέω. ὅσοῦ ἔσῃ τῆς σέβῃς και μ' ἀφίνεις. Μὰ τὸ ξαίρεις, τὸ ξαίρεις και σὺ σὰν και μένα πὼς ἀλήθεια τὸ λέω. Εἶναι ἀκακη κι ἀθῶα ἡ καρδιά τῆς; εἶναι ἄγια γυναικα.

Φῶς μου ἐσὺ, οὐ βεβαιῶνω, πὼς κάποιες μὲ ἔρχεται νὰ κούνω τὸ πρόσωπό μου, νὰ μὴν τὸ βλέπω, σὰν τὰ σὺλλογιουμαι. Βάσανο τρομερὸ με βασανίζει και τασάξουμαι, θαδιά, θαδιά μου. Ἡ συνείδησή μου ἡσυγία δὲ μοῦ ἀφίνει, μετανιώνω και κλαίω. Κι ὀσῶσο. τὸ ξαίρω, ψυχὴ μου, τί θὰ μοῦ πῆς και τὸ λέω κι ἀπατή μου, πὼς ξεμῆς οἱ κακῶμοιοι δὲ φταίμε. Μὰ τί νὰ κάνω πού τυραννῶμαι, κι ἀνάπαρη δὲ θρίονε ποιῆνὰ ἡ καρδιά μου;

Ἡ ὥρα δὴ τῆς ἀπόγευμα.

Δὲ θροῖσκω ἀνάπαρη, κι ὁμῶς ἐμεῖς δὲ φταῖμα καὶ δὲ φταίει κανένας. Ἡ μάθημα ἡ τὴν τῆς ἀφῆρε δλα. Ἡ μητέρα ἡ καμμένη, ἀφῶ ἐὸν καὶ γῶ δὲν εἶχαμε τὴν ἴδια θρησκεία, ἀφῶ εἶσαι οὐ καθολικὸς κι ὀρθόδοξη ἐγῶ, μήτε ἰσθαλε ποτὲς με τὸ νού της πῶς μπορούσαμε νὰγατηθοῦμε, πῶς μπορούσα ἐγῶ νὰ ὀγαπήσω, περήφανη οὐν πὸν εἰμουνε κι ἀκατάδεχτη. Ἢ ἔτοι, ἐκεῖ πὸν δὲν τὸ προσμένουμε, μήτε οὐ μήτε γῶ, ἀγατηθήκαμε τρελά καὶ δὲν τὸ στοχαστήκαμε πᾶνε πῶς ἀφῶ ἴσια ἴσια μᾶς χωρίζε, πῶς μᾶς χωρίζε ἡ θρησκεία. Τὴ μέρα, ἐκείνη τὴ μάθημα τὴ μέρα, δπου τῆς μίλησε, δπου καταλάβαμε πιά μας τὴ δυστυχία πὸν μᾶς πλάκωσε, πῶς νὰ μὴν τὴν ἀναμελετῶ ἀπὸ τὸ πρῶτὸν θράδι, καὶ πῶς φορὲς ἀπὸ τὸ θράδι οἶδ πρῶτὸν, δια δὲν κοινοῦμαι !

Σὰν ξαφνικὸ τῆς ἤθε τῆς δύστηνης. Καὶ δὲ δὲ μωσ. καὶ δὲ μάλλωσε, ἡμερα μὸν τὸ εἶπε, με τὰ δάκρυα στὰ μάτια, πῶς εἶσαι ἀμαρτία, πῶς νὰ μπορούσε νὰ τῆς ἀλλάξει. θὰ τῆς ἀλλάξει, πῶς δὲν μπορεῖ, πῶς θὰ κολαστοῦμε, πῶς ἡ ζωὴ μας οἶδν ἄλλο κόσμο θὰ εἶσαι χωρισμένη καὶ πῶς πρέπει ἀπὸ τῶρα νὰ βαδίζουμε γῶρια, πῶς, ἄχ ! πῶς ἐκείνη δὲν ζῆση δὲν δὲ ἤση γὰ γῆνη τέτοιο πρᾶμα, πῶς μ' ἀγαπᾷ, πῶς ὀγαπᾷ καὶ σένα τὸν ἴδιο, μὰ πῶς θὰ πεθάνη καὶ πῶς ποιοῦ τὸ πεθάνη, γιὰ νὰ πεθάνη με τὴν ἐρῆ τῶ Θεοῦ. θὰναγκαστῆ νὰ μὸν δώση τὴν κατᾶρα της. . . Κωσὶτῆ, Κωσὶτῆ, Κωσὶτῆ μου, φρίκισα. (Καὶ οὐ τότες, καλὲ μου, εἶπε ἀμέσως νὰ φύγης, νὰ μὴν πιερῶνουμε τὴ μάνα, καὶ πῶς ποῖπει νὰ προσμένουμε νὰ τῆς ἀλλάξει, νὰ διορθωθοῦνε δλα ἴσως με τὸν καιρὸ, κ' ἐφυγε. ψυχὴ μου, καὶ μήπως μπορούσαμε νὰ κάνουμε ἄλλως ; Μὰ μήπως καὶ μπορούσα νὰ μὴ ὀγαπῶ καὶ μήπως ἐὸν μπορούσες ; Δὲν ξαίρω τί προαίτημα σθερὸν πῶς μου κατᾶρατρεφει κάθε λογῆς ἐπίδω. Καλὲ ! Δὲ θὰ παροῦμε. Δικὴ σου δὲ θὰ εἶσαι ποτὲς, δὲ θὰ γίνουμε ταῖοι, οὐν τᾶτοδύνα δὲ θὰ σιληθῶμε. Μὰ δικὴ μας εἶσαι ἡ ζωὴ μας, καὶ πῶς δὲν μπορεῖ νὰ τὸ εὐποδίσῃ, τὴ ζωὴ σου νὰ σὸν θροῖσκῶ, νὰ πεθάνω, νὰ σένα. Κωσὶτῆ μου, νὰ θροῖσκῶ, νὰ λιῶσω ἀπὸ τὰ κλάματα κι ὡς τὴ σπαστῆ σου τὴν ὄρα νὰ θροῖσκῶ καὶ νὰ κλαίω. Ἀμαρτία νὰ κλάματα δὲν εἶσαι.

Ἄχ ! Κωσὶτῆ μου, Κωσὶτῆ, ἀλήθεια εἶσαι ἀφῶ πὸν σου λέω. Κι ὁμῶς δὲν ἔπρεπε ! Ὅχι ! Ἐπρεπε πρῶτα νὰ ρωτήσουμε τὴ μάνα, κι ἀφῶ δὲν τὸ κάναμε. θταν εἶδαμε πῶς δὲν ἤθελε με κανένα τρόπο, δὲν ἔπρεπε, ὄχι, δὲν ἔπρεπε πιά νὰ κοιταχτοῦμε. Θροῖσκῶ τῶρα μαζὶ μου καὶ μαζὶ σου θυμῶνα. Ἄχ ! μαζὶ σου θυμῶνα καὶ σταναγοριδύμουνε, ἀκόμη καὶ οὐν εἶσινε δῶ, καὶ κατηγοροῦσαι τὸν ἑαυτὸ μου. Ἐπειτα, θυμῶ, ἄνα ὀ εἶσαι πλάγι μου, μιά στιγμή κατῆ, ἀνατοίγια, καὶ μ' ἔπαινε πῶς τρελὸς νὰ σου πῶσω τὸ γέου, νὰ διῶ τὰ μάτια σου καὶ με τὸν πόθο πὸν με παροῦσε, δλα τᾶπολημονοῦσα. Τὴν ἀνάπη μας μονάχα οὐλλογοιθήκαμε καὶ τίποτις ἄλλο. Δὲν μπορεῖ σήμερα, τὸν ἑαυτὸ μου νὰ συγασῶ.

Τὸ καλύτερο εἶσαι νὰ πεθάνω, νὰ πεθάνω, γιὰτι ἀφῶ πιά κανεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μὸν τᾶρηθῆ. Τὸ δικαίωμα εἶσαι δικὸ μου. Μίλησέ μου, μίλησέ μου ἐὸν πὸν ξαίρεις. Πῆς μου τὰ λόγια πὸν ἡ καρδιὰ μου λιῶνει. Ἄχ ! φιλῆσέ με νὰναστηθῶ !

Κωσὶτῆ μου, νὰ μὴν τὸ ξεχάσω νὰ σου τὸ πῶ, σήμερα τὸ πρῶτὸ, σὶς ἐννιά, τὴ συνηθισμένη μας τὴν ὥρα, κλειδῶθηκα σὶν κἀμερῆ μου, νὰ μὴν ἐξῆθη κανένας καὶ νὰ μπορούσα νὰ σὲ οὐλλογοιστῶ ἐσένα μ' ἄλλη τὴν πωκαγιά, μ' ἄλλο τῆς ἀγάπης μου τὸ πάθος, νὰ εἶσαι ἄλλη δικὴ σου. Μὰ ἡ ὥρα μας ἀφῆ, πὸν συγασῶμε : οἱ δὲν μας νὰ τραβοῦμαστε μοναχοὶ μας καὶ νὰ μὴ βλέπουμε ψυχὴ, δὲ μὸν ἔρχεται πολί, γιὰτι οὐ νὰ εἶσαι οὐλλογοδῶν, τέτοια ὥρα νὰ παραμεριάζομαι, μάλιστα τὶς μέρες πὸν ἔχει ταχυδρομειότητες σηκώνομαι γορὶς νὰ τελεῖσῶ τὰ γράμματά μου καὶ νὰ τὰ δῶσω. Κάποτες καὶ σὶς ἐννιά δὲν τέλειωσα. Θὰ προτιμοῦσα χίλιες φορὲς τὸ θράδι. Ἐσὸν ὁμῶς τότες, βλέπω, δὲν μπορεῖς καὶ δὲ συγασῶμε οἱ ὡρες μας. Ἄς πάρομε τὴ θραδειὰ μιά φορὰ τουλάχιστο τὴ δδομάδα, δεκάμοι ἐδῶ, ἐννιά σὶν Βενετιά. Τὶς ἄλλες μέρες βλέπουμε. Πῆς τὸ θράδι, δὲν ξαίρεις τί καλὸ πὸν μὸν ἔκαμε, τόσο ἡούχασε κι ἀναγάλλισσε ἡ καρδιὰ μου, νὰ γινῶν πῶς οὐίγανε ὀνοῦς μας κ' ἡ ψυχὴ μας κι ὀ λογιόμοις μας καὶ πῶς τὴν ἴδια τὴ στιγμή, ἀπὸ μακριὰ ἡ ἀγάπη μας ἀντάλλαξε ἀγκαλιὰς καὶ φιλιά.

Κι ἀπῶς πᾶλε θέλω νὰ με περῶνῶ τὰ σπλάγγα ἡ μέθη μας ἀφῆ, πὸν με συνεπαίρει, σὰ φαντάζομαι πῶς εἶσαι σιμά μου καὶ τὸ φαντάζομαι καὶ οὐ μαζὶ μου. μ' ἄλλο τὸ διάστημα πὸν μᾶς χωρίζε καὶ πὸν ἡ ἀνάπη μας ἡ πατιοδύναμῶ τὸ διαπερῶ.

— Σ' ἀφῶ, πηγαῖνο λιγάκι σὶν καμεοῖτα, νὰ ἐναδιαβάσω τὸ γράμμα σου, νὰ κατασκευάσω τὰ μαλλῶνα σου με τὰ πῶς φλογερά φιλιά μου. — Κωσὶτῆ μου, λατοῦμενε μου, ἀνάπη μου καὶ ζωὴ μου. Ἄχ ! καὶ γῶ οὐν καὶ σένα δὲν ἐπᾶγω πιά, σου τᾶρχίζομαι, οὐν εἶσαι μακριὰ μου. Ὅχι ! τί ἀπεσαντὴ ἀγάπη, τί ἀνάπη τοελή, τί ἀνάπη σὸφῆνι κι ἀλλῆλη μου ἔχεις ἀνομιῆνη σὶς σῶνικά μου πῶς ! Τόσο πονῶ, πὸν πεθαίνω κι θυμῶς ἐθλονῶ τὸν πόνο πὸν ἐὸν μὸν τὸν ἔδωκε. Κλαίω κ' ἐθλονῶ τὰ κλάματά μου, πὸν ἡ πηγὴ τους, ἡ ἄνια, ἡ ἀπεσῶντῆ πηγὴ τους, εἶσαι σὶς Σ' ἀναπῶ, σὲ λατοῦμε, φιλῆ μου ἐὸν, γαλειμένε μου καὶ ἐλυκῆ, πὸν εἶσαι τόσο καλός, τόσο μεγάλος. — Σὶς δεκάμοι ἀπῶ, πᾶλε θὰ σὲ φωνάξω καὶ πᾶλε πᾶλε. θὰ με φωνάξῃς τὴν ἴδια ὥρα καὶ οὐν καὶ πᾶλε πᾶλε. Ἄνα ὀ ἀναπῶνε μου με φωνάξει, ἀμέσως ποῖπει νὰ τοῦξῃ. — Θᾶνεθῶ λιγάκι σὶν καμεοῖτα μας, φωνάξαι : σὶς ἑλισθασιῆνα, νὰ σὲ οὐλλογοῦμαι, νὰ θροῖσκῶ τὴ δᾶλσσα καὶ νὰ κλαίω. — Ἀνάπη μου, ὡς ἄθιο. Σὲ καταπῶ.

Τετάρτη πρῶτ, ὀχτῶ ἡ ὥρα.

Θέλω νὰ σου γράψω ἴσια με τὶς ἐννιά, ὕστερα θὰ ὀ ἀφῶσω γιὰ λίγο, ἀφῶ εἶσαι ἡ ὥρα μας, γιὰ ν' ἀπομονοῦθῶ, νὰ συμμαζωχτῶ σὶν σκέψη σου, ἄλλη μου, πᾶθητέ μου ἐὸν, ἀγάπη ἐὸν τῆς ψυχῆς μου. Λατοῦμενε μου Κωσὶτῆ, δὲν ξαίρεις τί λίπη τῶρα κάθε ποῖτὸ με συνεπαίρει, τί θλιβερῆ πὸν εἶσαι ἡ μέρα, τί ξένες, τί ἔρμες καὶ τί μάθρες δλες οἱ ὡρες ἀφῆς, πὸν πρῶτα τὶς περῶσα κοντὰ σου ! Σὰ νᾶχη φωνῆ τὸ καθεῖς ἐδῶ καὶ οὐν νὰ μὸν μιλῶ γιὰ σένα, κάθε σιμουλα, ὡς καὶ τᾶψυχα γιὰ σένα μὸν κουθενιῶζομε. Ὅ τι διῶ κι ὀ τι κᾶμω μὸν θυμῶνε τὸν παινεμένο μου, πὸν ἔφυγε μακριὰ μου. Δὲν μπορεῖς νὰ φανταστῆς, φῶς μου, γλυκῶ, τί χαρὰ με περῶνε οὐν ἔσπῃσα τὸ πρῶτὸ καὶ κατᾶλα πῶς τὰ μαλλῶ

μου μυρίζουνε ακόμη τὸν καπνὸ σου. "Αχ! Κωσιτή μου, τὰ φιλιὰ σου, τὰ γάδια σου, τὰ λόγια σου τὰ ἐρωιμένα, πὸς εἶναι; Μά, πές μου, δὲν τὸ νιώθεις πὸς ἀπ' ἀφ' ἑαυτοῦ πεθαίνω; Ἀγάπη μου, ἀγαπημένη, κάποιες συλλογιζοῦμαι πὸς κλήτερα εἶναι πὸς δὲ μὲ βλέπεις πὸς εἶμαι σὲ κάτι ὥρες ἔπου ἀπελιζοῦμαι, τρελαίνουμαι, καὶ βασανίζουμαι. Νὰ μ' ἐβλεπες, δὲ θὰ μπορούσες, καὶ πάρα πολλὴ θὰ τρανιόσουνε. Μὰ τί; Καὶ νὰ μὴ μὲ βλέπης, μήπως δὲν εἶναι τὸ ἴδιο καὶ μήπως δὲν τὰ φαντάζεσαι, ἀφοῦ καὶ σὺ, καημένη μου, θὰ τις ξαίρης ἀπατίδος σου τέτοιες ὥρες θανάσιμες πὸς σὰν ἀρρώστια τρομερὴ σὲ ρίχνουνε κάτω καὶ σοῦ σπάρουνε κόκκαλα καὶ ψυχὴ καὶ σὲ σκοιῶνουνε.

Γράφε μου, φίλε μου, γράφε μου γιὰ ἴδωμα τοῦ Θεοῦ. "Οχου! τί σταναχώρια καὶ τί καημὸς ἴσται με τὴν ἐσχόμητη τρίτη! Πῶς θὰ περάσουνε οἱ μέρες ἀφ' ἑαυτοῦ τοῦ θανάτου; Πῶς, πὸς θὰ κάμω; Ἀγάπη μου, πρέπει καὶ νὰ σοῦ πῶ, πὸς εἶναι ἀνάγκη ἀπὸ τόσῳ νὰ τὸ ξαίρης. Μοῦ παράγγειλες νὰ ζήσω, νὰ κάμω κουράγιο, νὰ πάρω ἀπάνω μου, νάνιέξω. Θέλω νὰ τὸ μᾶθης τὸ λοιπὸν πὸς εἶναι σὶα χέρι σου ἢ ζωὴ μου· ἢ ζωὴ μου κρέμεται ὅλη σὲ μιὰ κλωστή, ἢ ἢ κλωστή ἔπου κρέμεται εἶναι τὰ γράμματά σου "Ὅσο σοῦ δάξω σὴν ἀγάπη σου τὴν ἴδια, πὸς ἂν τύγῃ καὶ μ' ἀφήσης δίχως γράμματα μιὰ βδομάδα ἢ δυὸ, καθὼς ἔτυγε μιὰ φροῦά, ὅσο σοῦ δάξω πὸς ἀφ' ἑαυτοῦ θὰ σταθῇ ὁ θάνατός μου. Τὸ νιώθω καὶ προτιμῶ νὰ σοῦ τὸ φανερώσω ἀμέσως, κ' εἶσι νάγῃς ἐὸν τὴν ἐγτύγη γιὰ ὅ τι κ' ἂν μπορῇ κατόπι νὰ συνέβῃ σὲ τέτοια πεοίσταση. Μὰ τίποτα δὲ θὰ συνέβῃ, ἀφοῦ θὰ μὲ λυπηθῇ καὶ θὰ μοῦ εἶσαι πάντα καλός. Τὴν εἶδες τόσῳ μὲ τὰ μάτια σου τὴ θαθεῖα τὴ λαβωματιὰ πὸς καὶνε ὀλοένα τὴν καρδιά μου νὰ πονῇ καὶ πὸς τὸ αἶμα τῆς τοῦ ἐγείναι θὰ συλλογιστῆς τὴν ἴση μου τὴν ἀγάπη. Κωσιτή, δὲ θὰ τὴν ἀφήσης νὰ κινυνέψῃ. — Φῶς μου, γράφε μου τὰ δλα, δλα, δλα, Δίνε μου δλη σου τὴ ζωὴ, ὅλους σου τοὺς λογιουμούς, σιωνὴ τὴ σιωνὴ, ὅπως θὰ τὸ κάνω καὶ γώ. Δίνε μου δλη σου τὴν καρδιά, γιὰ νὰ νιώθω τὴν ἀγάπη σου καὶ γιὰ νὰ ζῶ.

Γιατὶ εἶσι μονάχα, σοῦ τὸ ξαναλέω, θὰ μοῦ εἶναι δολετὸ νὰ ζήσω. "Ελα νὰ γλυκάνουμε, ὅσο μπορούμε, νὰ γλυκάνουμε τὴν πίκρα τοῦ χωριωμοῦ μας μὲ κάθῃ τρόπο, νὰ δροοίσουμε τὸν καημὸ μας. "Ελα νὰ ζήσουμε τουλάχιστο μὲ τὴν ἐλπίδα πὸς θὰ φέξουνε κατόπι κ' οἱ μέρες οἱ φτυχιόμενες. — "Αχ! Θέ μου, θέ μου, ἰδνωθα θαδιά μου, καὶ πρὶ νὰ φύγῃς, πὸς θὰ μοῦ εἶναι ἀβάσταχτος ὁ μισειμός σου. Δὲ σοῦ ἰδλεγα, Κωσιτή μου; "Ενωθα, βλέπεις, πὸς σ' ἀγαποῦσα πὸς πολλὴ ἀπ' ὅ τι μπορεῖ κανεὶς ν' ἀγαπήσῃ. Τώρα τέλειωσε, πάει, περὸτερο δὲ θὰ μοῦ εἶναι δυρατὸ πὸς σ' ἀγαπήσω.

Σ' ἀγαπῶ! σ' ἀγαπῶ! σ' ἀγαπῶ! Τί καλὰ πὸς σοῦ ἰδλεγα, φίλε, δταν καθόμουνε μὲ τὰ μάτια μου σὶα μάτια σου, καὶ τί θεοφάνερα πὸς ἰδλεπες σὶα δικά μου, ὅλο τῆς ἀγάπης μου τὸ πάθος! "Αχ! Οἱ οὐράνιες ὥρες, οἱ ὥρες οἱ ἀξέχαστες, οἱ ὥρες τῆς μέθης καὶ τῆς ζωῆς, πὸς κανένας σὰν καὶ μᾶς ποτὲς δὲ θὰ τις γνώρισε!

Θυμᾶσαι, ἀγαπούλα μου, ἐκεῖνο τὸ βράδι, σὶο φεγγαροκόκκινο τῆς μέρας πὸς ξεφυχοῦσε, ὅσο ἐπαίξε δέξω.

ἢ μουσικὴ λυπητεροῦς σκοποῦς καὶ παραπονεμένους, μὲ τὸ βασιλεμένο τὸν ἥλιο; Φίλε, φίλε μου ἐοῦ, γιὰ τί νὰ μὴν πεθάνουμε κ' οἱ δυὸ μας ἐκείνη τὴ στιγμή πὸς μᾶς περὶχυνε τὸ εἶναι μας μὲ μιὰ ἐφτυχία πὸς πέρα πηγαίνει ἀπὸ τὴ δύναμη τοῦ ἀνθρώπου; Νιώθαμε ἀλήθεια μέσα σὴν ψυχὴ μας ἐφτυχία τόση πὸς μᾶς πείραζε, πὸς πονοῦσαε, πὸς ἀναοιενίζαε. "Αχ! ἐγὼ θαρρῶ τόντις πὸς ἀλάκαιρη ζωὴ, θλίψη γεμάτη καὶ κλάματα, δὲ θὰ μπορούσες νὰ πλερώσῃ τέτοιες ὥρες. Κωσιτή, πές μου το, πές το πὸς θὰ ξαναδου-νε, Πές μου τὸ πὸς θὰ ξαναεἰδωδοῦμε. Δὲν μπορῶ πιά, πάρα πολλὴ σὲ θέλω, πὸς πάρα πολλὴ μακριὰ σου, σ' ἀγαπῶ πάρα πολλὴ, τὰκούς, μὰ τὰκούς, πές μου, πὸς τὰκούς!

Φίλε μου καὶ φῶς μου, γιὰ τὴν ἴση μου τὴν ἀγάπη, θέλω καὶ πάλε νὰ μοῦ τάξης πὸς θὰ ζήσης γιὰ μένα, πὸς θὰ φρονιζῆς γιὰ τὴν ὑγεία σου, πὸς θὰ δουλέθῃς. Ναί, νὰ μοῦ τὸ τάξης πὸς θὰ δουλέθῃς γιὰ τὴ μονακριβὴ σου, γιὰ τὸ χαίρι τῆς, γιὰ νάγῃ κίγη ἀπόλαυση σὸν καημὸ τῆς. — Σ' ἀγαπῶ. Κωσιτή μου, φίλε μου, παιδί μου, πατέρα μου κ' ἀδερφέ μου, μοναδικὴ μου ἀγάπη, πὸς κάθε ἄλλη ἀγάπη, μέσα τῆς ἢ ἀγάπῃ σου τὴν ἔχει καὶ τὴ χωρεῖ. Σ' ἀγαπῶ καὶ σοῦ εἶναι φοριτὸ, σκληρὸ μοῦ εἶναι νὰ σ' ἀφήσω, ἀκίχη καὶ σὰν ἀφίνω τὸ χαοτὶ ἔπου σοῦ γράσω. Δὲν μπορῶ, δὲν τὰποκοιῶ νὰ κλείσω τὸ γράμμα μου, νὰ τὸ βουλλώσω. Μοῦ φαίνεται πὸς πάλε σ' ἀποχαιρετῶ καὶ μοῦ σέβγεις. Θέλω μέσα σου νὰ μὲ πάσης, γιὰ νὰ μὴ σ' ἀφίνω πιά. Μὰ νὰ πὸς εἶναι ἢ ὥρα δέκα, ἔτσισε ἢ ὅσα μας καὶ μὲ φωνάζεις, ἀγαπητέ, καὶ θὰ ἰσαβηγιῶ καὶ θὰ σαλογιῶ ἀλάκαιρη σου σὴ σὴ σὴ σου πὸς ἀποσάινω καὶ μεθῶ. Θὰ νιώσω τὰ σιλιά σου, καὶ τὰ δικά σου τὰ φιλιὰ δλα θὰ σοῦ τὰ δόσω. "Αγ! θέλω, μὰ θέλω καὶ σὶ νὰ τὰ νιώσης τὰ γλυκῆστονα φιλιὰ πὸς σοῦ τὰ φιλάνουνε τὰ γέλια σου τὰ λουλαμένα. Ψυχὴ καὶ σάοκα, θέλω νὰ εἶμαι δική σου. Κωσιτή μου, καὶ δὲ θέλω νὰ ζήσω πιά παρὰ γιὰ νὰ σ' ἀγαπῶ καὶ γιὰ νὰ μ' ἀγαπᾶς.

M.

Γράφε μου, γράφε μου, γιὰ νὰ ζῶ.

ΠΕΜΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

Παρασκευὴ τέσσαρες κ' εἴκοσι ἐλπίσματα.

Φίλε μου, φίλε, γιὰ τί νὰ μὴν τὸ λάβω ἀκόμη τὸ τελέγραμμά σου ἀπὸ τὴ Βενετία; Γιατὶ τάχα νάγῃ καὶ τί θὰ πῇ; Καὶ τί νᾶναι ἢ λήθη ἀφ' ἑαυτοῦ πὸς μὲ πλάκωνει; "Αχ! τί λήθη, τί λήθη! Θαρρῶ πὸς θὰ πεθάνω, καημένη μου ἐοῦ. "Εγὼ λαχτάρα νὰ μάθω πὸς ἔφτιασες, σταναχώρια μὲ πιάει τρομερὴ, κ' εἶμαι ἀνήσυχη πὸς δὲν ξαίρω τί δὲν πάει καὶ δάξει ὁ τοῦς μου. Κι ὅσοπο προσπαθῶ καὶ τὸ ξειάξω ἦσχη καὶ φρόνιμα καὶ συλλογιζοῦμαι πὸς μὲ τὸ δίχως ἄλλο θὰ μοῦ τελεγράφησες πρῶτ' πρῶτ' ἐδῶ κάπον ἴσως νὰ παράσες τὸ τελέγραμμά σου. Τί ἀπελιπισμός! Κωσιτή μου, Κωσιτή, πές μου τὸ ἀλήθεια, δὲν εἶναι φρενὴ καὶ τρομάρα τὸ διάστημα τοῦτο, πὸς βάραβα κ' ἄπονα χωρίζει δυὸ κακῆμοια παιδιὰ πὸς σὰν καὶ μᾶς ἀγαπιῶνται καὶ πὸς σὰν καὶ μᾶς δὲ ζῶνε, παρὰ ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον; — Πές μου,

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

Ίδρυτής και Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ
 Έκδοτής και Διαχειριστής: ΧΡ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ & ΣΙΑ

Ταχυτοί συντάκτες: ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, Γ. ΦΤΕΡΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Όσα γράμματα ενδιαφέρουν τη Διαχείριση πρέπει να διευθύνονται:
 Χ. ΓΑΝΙΑΡΗΝ & ΣΙΑν Σοφοκλέους 3, ΚΟΡΗΝΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Γιά την Ελλάδα

δρ.	25	τό χρόνο.
»	13	τό εξάμηνο.
»	7	τό τρίμηνο.

Γιά την Αγγλία και Αίγυπτο

£	1	τό χρόνο
£	0,10	τό εξάμηνο

Γιά την Αμερική

\$	5	τό χρόνο
\$	3	τό εξάμηνο

Και γιά τὰ ἄλλα μέρη ἀνάλογα

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΠΡΟΧΤΕΣ ή Φοιτητική νεολαία ζητωκραύγασε γιά τόν πόλεμο. Θέλει πόλεμο ή Φοιτητική νεολαία. δινάει αίμα, δέ χόρτασε από τὰ ποτάμια αίμα πού άδικοχόνηθε ίσαμε τώρα. Θέλει αίμα, αίμα άκόμα και ζήτω ό πόλεμος! Γιά νάμαστε δίκαιοι, πρέπει νάν τό μολογήσουμε πώς ή αιμόχραση φοιτητική νεολαία πού ζητωκραυγάζει γιά πόλεμο, δέν άνήκει στή μιá από τίς δυό φοιτητικές οργάνωσες, στή «Φοιτητική Συντροφιά» δηλ. και στή «Σοσιαλιστική Ένωσι των Έλλήνων φοιτητών και σπουδαστών» Όσοι άνήκουνε σέ μιá από τίς δυό αυτές φοιτητικές οργάνωσες, έχουν άλλα ιδανικά ευγενικώτερα και ανθρωπιστικώτερα νά κινήσουν, έχουν άλλους άγώνες νά κάνουν, έχουν άλλα όνειρα κι άλλες φιλοδοξίες — άκόμα κι άλλες φροτιές άποζητούνε, κι όχι τίς πολεμικές φροτιές. Είναι οι ά λ η θ ι ν ο ι φοιτητές αυτοί, πού θάναι αύθιο κ' οι ά λ η θ ι ν ο ι επιστήμονες, οι νεοιδεάτες, οι ουχρονισμένοι. Αποφεύγουμε νά χαρακτηρίσουμε όπως τούς πρέπει, τούς ζητωπόλεμους φοιτητές, ούτε και παραδεχόμαστε κείνο πού είπε κάποιος, πώς οι φοιτητές πού ζητωκραυγάζουν γιά τόν πόλεμο και τόν άποζητούν, άνήκουνε στή μεγάλη, δυστυχώς, λεγεώνα, πού τήν άποτελοΰν οι φροτιές «των άναστολών και των άποσπάσεων». Έπειτα τούς λέμε μοναχά πεισωδρομικούς, καθυστερημένους σφαιτητές. πού δέν τό πήσανε άκόμα έδραση, πώς οι όσοι της ζωής άλλάξανε κάποιος, κ' έτσι και τή χειρινά ιδανικά άρχινήσανε κάποιος νά σκουριάζουνε.

ΕΧΟΥΝΕ λοιπόν δουλιá και δουλιá νά κάνουν οι δυό φοιτητικές οργάνωσες, δουλιá κατηχητική, δουλιá προσηλυτιστική. Νά κατηχήσουνε, νά προσηλυτίσουνε όσο μπορούνε περισσότερους συντρό-

φους τούς, νά φέρουνε δηλ. όσο μπορούνε περισσότερους στόν ίσιο δρόμο, στό δρόμο της όρθής σκέψης και στής ανθρωπινής αντίληψης, και νά πάμουνε σιγά σιγά νά γίνονται στό Πανεπιστήμιο συλλαλητήρια, σάν τό προχθεσινό, φιλοπόλεμα. Πρέπει νάν τούς θάλουνε καλά μέσα στό μυαλό τούς, νάν τούς έξαναγκάσουνε νάν τό καλοχωνέψουν, πώς μιá ιδεολογική επανάσταση — όπως είναι ή γλωσσική επανάσταση, όπως είναι ή σοσιαλιστική, ως και κάπως άλλ.; επανάσταση, — πού γίνεται από ώριμους άντρες, ντροπιάζει τὰ Νιάτα, τὰ ταπεινάει, άρσού Νέος έχει δικαίωμα νά λέγεται μονάχα εκείνος πού νιώθει νάν τού φλογίζονται τὰ στήθια από τήν επαναστατική φροτιá.

ΑΥΤΟ πού άρχήθηκε νά κάνει από τόν περασμένο μήνα τό «Αθηναϊκό Βιβλιοπωλείο» με τό «Βιβλιογραφικό Δελτίο» του, είναι κάτι πού έλειπε και πού τό άποζητούσαν κείνοι πού παρακολουθοΰν τήν πνευματική κίνηση τού τόπου μας. Τό «Βιβλιογραφικό Δελτίο», πού θγαίνει κάθε μήνα τώρα, και πού στέλνεται χάρισμα σ' όλους τούς διδλόφιλους, έδώ, στις επαρχίες και στό έξωτερικό, πού θά δηλώσουν τή διεύθυνσή τούς στό «Αθηναϊκό Βιβλιοπωλείο», σιγά σιγά θά εξελιχτεί και δέ θά περιορίζεται ν' αναγγέλλει ξερά ξερά μόνο τὰ βιβλία πού θά θγάζούν κάθε μήνα οι Έλληνες εκδοτές, θάχει σύντομες κριτικές γιά τό κάθε καινούργιο βιβλίο, θάχει κι άλλες χρήσιμες πληροφορίες, κ' έτσι θά γίνει ό άπασοίτητος σύντροφος τού κάθε διδλόφιλου. Αν ό κ. Γανιάρης δέν έκανε ένας κι αυτός από τό έπιτελείο τού «Νουμά», θάν τού δίναμε με άπλοχεριá τὰ παινήματά μας γιά τήν επινόησή του.

ΑΛΛΟ ρομάντζο είναι ή «Μαοή - Κλαίρη» πού δημοσιεύθηκε στά 1910 στά «Παναθήναια» μεταφρασμένη από τό μακαρίτη Κίμωνα Μιχαηλίδη, κι άλλο ρομάντζο είναι «Τό μοδισιράδικο της Μαοή-Κλαίρη», πού μας χάρισε τώρα τό «Αθηναϊκό Βιβλιοπωλείο» με τή λογοτεχνική μετάφραση της δ. Βιθής Σκούρα. Γιά τό ρομάντζο αυτό, και ως έργο και ως μετάφραση, θά μιλήσει στό ερχόμενο φύλλο ό Ρήγας Γκόλφης, γιαι είναι από τὰ βιβλία πού δέν πρέπει νά περνάνε, έτσι νά ποθμε, άπαραίτητα.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΟΕΠΙ...ΝΤΡΟΠΗ

Πέντε Κο ν τ ι κ ο ι βαρβάτοι
 θένε έ λ α ς τό ά λ ά τ ι,
 «κλίτη» θένε τό κρεβάτι,
 «άππον κέλητα» τό άτι,
 και «φροσιώνη» τό ραχάτι,
 θούλονται δ' οι πωγωνάτοι
 και οι καθαρευουοάτοι,
 τού λαού νά φρειάσουν κáτι,
 πού έτσι νάν τού θγει τό μάτι,
 κι ό λαός τούς λέει «Σπολλάτη!»

ΠΙΚΡΑΓΚΛΩΗΣ

«ΑΡΧΟΙ ΚΑΙ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ»

ΤΑ ΧΡΥΣΑ ΚΛΟΥΒΙΑ

Τούτη ἐγὼ τὴ χάρη πῆρα
ἀπ' τῆ Μοῖρα :
Μὲ τὰ τέλια τὰ χρυσά,
τέλια, τρέμουσες, ἀχιίδες,
τὰ χρυσά κλουβιά νὰ φτιάνω, τὰ χρυσά κλουβιά !
Καὶ νὰ πιάνω καὶ νὰ παίρνω καὶ νὰ κλείνω
πεταλοῦδες, ψυχαρίδες, χρυσοαλλίδες,
κάθε γλῶρι, κάθε ἀηδόνη, κάθε σπινό,
κι ἅλα τὰ πουλιά.
κόκκινα, ἄσπρα, μαῦρα, γκριζία, πράσινα, μαβιά,
στὰ χρυσά κλουβιά.

Μὰ εἶναι μέρες, πὸν μιὰ δύναμι
μοῦ κρατάει θαριὰ
κι ἄβουλα τὰ χέγια.
Γύρω μου τρελὰ πουλιά,
οἱ ψιλιάντρες, τὰ κοτούγια, τὰ γαρδέλια,
κεληροδοῦν καὶ ξεφωνίζουν.
Γύρω μου τὰ περιστέρια,
σιωπηλά καὶ οσοβαρά,
φιτερογύζουν.
Γύρω μου τὰ πεταλοῦδια
μὲ τὰ διάφανα φτερά,
ἄσπρα, κίτρινα, γαλάζια,
σὺν ἀσήμεια, σὺν ἀνιάξια,
ἀπορογέννητα λουλούδια,
μὲς σὺν φῶς ἀνθίζουν.
Καὶ γιὰ νὰ τὰ πιάσω, νὰ τὰ κλείσω,
στὰ κλουβιά πὸν φτιάνω ἐγὼ,
στάνει νὰ θέλῃσω,
ἔτσι δὲ τὰ χέγια μου ν' ἀπλώσω
μέσα σὺν ἀνάερο θησαυρό,
νὰ νὰ θέλω δὲν μπορῶ,
γαὶ τὰ χέγια — ἀλλ' οἱ ἐμένα —
σὴ δεμένα.

Κ' ἔσπερα τὸ πανηγύρι
τὰ τελειώνει,
ὁ ἥλιος πάει μακριὰ νὰ γείρει,
κάθε χρῶμα λιώνει,
ξεφουχάει κάθε λαλιά.
πάνε οἱ πεταλοῦδες, πάνε, πῖνε τὰ πουλιά !
γύρω ἐμοῖά, γύρω σκοτιάδια.
κ' εἶναι τὰ κλουβιά μου ἄχ ! ἄδεια.

Μὰ κι ἂν φεύγουν τὰ πουλιά κ' οἱ πεταλοῦδες
κι ἄδεια ἂ μένουν τὰ κλουβιά μου,
κι ἂ θαλαίνει ὀλόγυρά μου
κενοικιά γαλήνη.
μὰ τὸ πέρασμά τους κάτι σὴν ψυχὴ μου πάντ' ἀ-
(φῆνει.

Κ' εἶναι ἀπ' τῶν πεταλοῦδιῶν
μέσα μου ἄλλη, σκορπιστή,
τὰ φτερά χρυσοῦ μιὰ σκόνη,
πὸν ἔσπερα τὴν παίρνει ὁ νοῦς
καὶ τοὺς μαῦρους του οὐρανοὺς
ἀστεράνει.

Κ' εἶν' ἐντὸς μου ἕνας χορὸς
αἰθερόχυτων χρωμάτων,
κ' εἶναι ἕν' ἀνατάραγμα φτερῶν
κ' εἶναι ἕνας ὠκεανὸς
χίλιων μύριων λαλημάτων
κ' ἕνας πνέει ἐντὸς μου ἀγέρας.
σὺν ξεφύχισμα φλογέρας.

ΣΦΑΞΥΒΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ο ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΡΗΓΗ ΓΚΟΛΦΗ

ΣΤΗΝ ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΟΥ Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑ

Τούτες τις μέρες κυκλοφοροῦνε τ' «Ἀπλά Λόγια», ποιητικὴ συλλογὴ τοῦ γνωστοῦ στοῦς ἀναγνώστες μας ποιητῆ Λ α ὄ ρ α (Ν. Πετιμεζᾶ). Τὸ βιβλίον, πὸν τὴν ἐκδοσὴν τοῦ ἀνάλαβε τὸ «Ἀθηναϊκὸ Βιβλιοπωλεῖο Χρ. Γαλιάρου», ἔχει τὸν ἀκόλουθο χαρακτηριστικὸν πρόλογο, γραμμένο ἀπὸ τὸν ποιητῆ Ρ ἦ γ α Γ κ ὀ λ φ η :

Στὴ λυρική μας ποίηση, ἀπὸ τὰ περασμένα χρόνια, τὰ χρόνια τῆς καθαρεύουσας, κληρονομήθηκε μιὰν ἀορι-
στία σὺν αἰσθηματικῆν ἐκδοσὴν τοῦ ἀνάλαβε τὸ «Ἀθηναϊκὸ Βιβλιοπωλεῖο Χρ. Γαλιάρου», ἔχει τὸν ἀκόλουθο χαρακτηριστικὸν πρόλογο, γραμμένο ἀπὸ τὸν ποιητῆ Ρ ἦ γ α Γ κ ὀ λ φ η :

Στὴ λυρική μας ποίηση, ἀπὸ τὰ περασμένα χρόνια, τὰ χρόνια τῆς καθαρεύουσας, κληρονομήθηκε μιὰν ἀορι-
στία σὺν αἰσθηματικῆν ἐκδοσὴν τοῦ ἀνάλαβε τὸ «Ἀθηναϊκὸ Βιβλιοπωλεῖο Χρ. Γαλιάρου», ἔχει τὸν ἀκόλουθο χαρακτηριστικὸν πρόλογο, γραμμένο ἀπὸ τὸν ποιητῆ Ρ ἦ γ α Γ κ ὀ λ φ η :

Γιὰ τοῦτο, πάντα, κάνει ἐντύπωση ξεχωριστὴ, τὸ
σανεῖσθαι νέου τραγουδιοῦ, καινούριας ποιητικῆς
ἔκδοσης, λυρικοῦ ἀπὸ ἀοριστίας καὶ φλύαα το-
κήνιατα, λεπτεσωμένης ἀπὸ κάθε οὐμαντικῆς διάθε-
σεως παροξύνση, συγκολλημένης σὺν αἰσθηματικῆν καὶ πι-
στικῆν ἐκδοσὴν. Μὰ τέτοια χαρακτηριστικὴ
νοσηρὴ, βολικουμένη σὺν ποιητικῆν δημιουργία τοῦ κ.
Ν. Πετιμεζᾶ, πὸν μετὰ τὸν ψευδὸν «Λαύρα», δὲν
εἶναι πολλὴ καιρὸς πὸν προποφανερωθῆκε ποιητῆς
καὶ στυλοπένητος ἄξιος σὺν σελίδες τοῦ «Νουμά».
Μέσα σὺν «Ἀπλά Λόγια», τὸ πρῶτον τοῦτο ποιητικὸν
βιβλίον τοῦ κ. Ν. Πετιμεζᾶ, — πὸν ἔγω τὴν τιμὴν, νε-
ώτερος ἐνὸς ἀπὸ τὸν ποιητῆ, σὺν χρόνια, νὰ τὸ προ-
λογίζω μετὰ ἄξιο σέβας καὶ ἀγάπην γιὰ τὴν προσοπάθειά
του. — δοῖσθε κανεὶς ἀπλότητα, σαφήνεια, χρῶμα
καθαροῦ ἑλληνικοῦ, ψυχικότητα πολιτισμένου ἀνθρώ-
που, καὶ, πάντων ἀπ' ἅλα, μιὰ γερὴ μελαγχολία, πὸν
ὑποβλητικὰ γαργαρίζει ἅλα τὰ τραγούδια.

Ἄ, αὐτὴ ἡ γερὴ μελαγχολία, πόσο πρέπει νὰ μᾶς
εἶναι οὐμπανθητικὴ ! Ἄφοῦ ξαίρουμε, πόσο σπάνια
σήμερον, ἀνοίγεται ἡ ψυχικὴ χασὸ σὺν τραγούδι, καὶ
ἀντιθέτως, ἀφοῦ τὸ βλέπουμε, πόσο συχνὰ ὁ ἀνθρώ-
πινος πόνος, εἶναι κείνος πὸν λιμπίζεται νὰ θρεῖ, τῆς

παρηγοριάς τη χάρη, ο Ένα ξεθύμασμα με την ποιητική Έξαση, την άψηλότερη αυτή διανοητική δημιουργία. — γιατί να μην αγαπούμε τον πόνο αυτόν, τη φρονική κλίση που έχει πάντα η καρδιά μας, προς δει συντριμένο από τη μοίρα, λυγισμένο από το πάθος, γλογομένο από τον άφραστο πόθο, λουμένο από το δάκρυ του μετανιωμού; Πολλές φορές μās αντιπαθητικό, το κλαυιάτικο τραγούδι. — μα τοιούτο γίνεται μονάχα, όταν ο πόνος κ' η μελαγχολία που εκφράζει, είναι αποτέλεσμα παθολογικής κατάστασης, άφρώστιας ψυχικής, που εμποδίζει τον καλλιτέχνη να αισθανθεί την εξαιρετική σιγμή της πονεμένης ζωής, και να μās τη δώσει με την μόρση του, μέσα στον ψυχόρμητο πόθο που έχει ο άνθρωπος για την απόλαση της χαράς και της ευτυχίας. Το τελευταίο αυτό, ο κ. Ν. Πετιμεζάς, το κατορθώνει με την τέχνη του, και γι' αυτό η ανάλαση μελαγχολία που συντροφίζει την ποιητική του ανέστη, τις περισσότερες φορές είναι γρηή, και τόσο συμπαθητική.

Ο ποιητής οι «Απλά λόγια», τουγιά την εμπνεσή του από την πραγματικότητα του γύρω και του μέσα κόσμου μας. Τα θέματα του, μ' όλα την ποικιλία τους, είναι άσημα. Έλληνικά νησιά, βρύσες, ποιήματα, ομοιοκλήσια, πανάκια πλεούμενα, χοροί στα χωριά, γλένια και Ξόδια. θρούλοι λαϊκοί, τραγωδίες της χαμοζωής, λουλούδια στο βουνό, θέματα περκαυένες, ξενασμένες εδνγίες, χίμαιρες του νοῦ, άποθνήια καλήνης, μετανοική μακαριότητα, καφ φιλοσοφική έννοιασηση. Μέσα σ' αυτό τον κύκλο τουγυρίζει η λουική του ανέστη, όχι με τη συντηρητικότητα και τη στενή αντίληψη, που σημαδεύουν άλλους ποιητές, μα με άπλωμένα τα φτερά σε πλάτη διανοητική, που άν κάποτε δέν τα φτάνει, όμως με άδραση τα λαγασά.

Μην ξεχνούμε, πώς ο ποιητής, που γεννήθηκε στην Αθήνα στα 1873, πέρασε μίαν ύλασηση ζωή, από τα 1894 ίσαμε τα 1917, στο στρατό, και μονάχα σαν άφησε κατά μέρος το σπαθί και τα σπιρούνια του συνταγματάση του πυροβολικού, πρωτάσηος να γράφει σίχους (1918), σε χρόνια ήλικίας σαρανταέξη. Όσο κι άν η φρονή του είναι άρροπορημένη, έχει όμως όλη τη φρονή και τη δύναμη μίας παρθενικής λαχάρας, για την κάθε είδους λεντεριά, που τοῦ την άκοθε πολύχρονα η πίση της στρατιωτικής ζωής. Η μιλιταριστική ψυχολογία, δέν του διάστρεψε την παρατηρητικότητα και την ίσια κρίση, δέν του θανάτωσε τη λυρική του διάθεση. Η θαθήτερη αντίληψη του κόσμου, έμεινε άκέρια μέσα του, κι αυτό μās δείννει. ίσια ίσια, την ξεχωριστή του προσοπτικότητα. Τα δυο τουγούδια τούτης της συλλογής, ο «Πόλεμος» και «Τόνειρο του νεοσύλληχτου», παίρνουνε ι διπίσηση σημασία, γραμμένα καθώς είναι από άνθρωπο. άνι μόνο γέννημα και θρέμμα του στρατού, μα και άπόρονο παλίας Κλαδορτινής πολεμικής φαιλιάς.

Όπως κι άν είναι, ο κ. Ν. Πετιμεζάς, σαν έπιασε το κοντίλι να γράφει σίχους, είχε συνείδηση της μόρσης του. Δέ μās ήρθε άνίδος στα τεχνικά ζητήματα, στα γλωσσικά και στα μετρικά. Έίχε γνώση της νίας μας ποιητικής τέχνης, είξαιρε τον ίστορικό της δρόμο, και με τόλη γεμάτη οεδασημό, καταπίσησηκε να της προσφέρει τα λουλούδια της δικής του ψυχής.

Άς γίνον τα τέτοια χλωρά λουλούδια του άπ' δλους καλοπρόδεχτα.

Άγρια λουλούδια άπ' τις πλαγιές κάποιου θροσόχαρου βουνού, φέρον στα πόδια σου, καλή, κ' έκει μπροστά σου άπλωνω τους χτύπους είχα της καρδιάς για σέ, και στοχασμούς του νοῦ, σαν έκορτα, σα διάλεγα σκεφτιές τον κάθε κλώνο.

Μ' άν τύχη πάλι με θυμούς μακριά τα είξης μ' άποιά, και τότε μσοκους κ' ευωδιές θα χέσουνε τουγύρω από του μέσα κόσμου σου την άγρηχη την παρθενία παίρνοντας μ' έρα.

Μερικές άτέλειες που σημαδεύουνε τ' «Απλά Λόγια», δέ γεννιούνται τόσο από έλλειψη γνώσης, όσο από έλλειψη πείρας, στοιχείου σηματικού για την κάθε δουλειά, από την πιο μηχανική, ίσια με την ανευαισθητή. Τέτοια ύστερηματα είναι, οι πολλές δυσκολοπρόσθετες συνίσησες, οι άτεχνες συγκοπές σε λέξες, που κάνουνε το σίχο να φαντάζει διασμένο, και κάπου κάπου το μη νόμιμο σιχουογικό περπάτημα.

Κι όμως, μ' όλα τούτα, ο ίδιαίτερος χαρακτήρας του ταλέντου του, — με ζωηρά χρώματα και τόνους ήθογραμικούς, λιπούς, άπαλά συγκινημένους, συγκρατημένους, στοχαστικούς κ' ύποδλητικούς, — βρισκεται βαθής κι άκέριος, σ' όλα τα τουγούδια της συλλογής στήης, με περισσότερο σι' άκόλουθα: «Η γρηή του γορό», «Ο ποαματενής», «Πανηγυοιώτης», «Π άγιονδύο», «Χίμαιρες», «Γέορικο άντρογυνο μπρός στο τζάνι», «Τόουανέτο». Και μπορεί να ποῦμε, πως πιο πολλ' σ' αυτό το είδος του τουγουδιού, ταιοιάζει ο λόγος του σύγχρονου Βέλγου ποιητή της «Ψυχής στην έξοσία» Ζώρζ Μασιόδ: «Η ποίση; Άίγος κληνός, ύψωμένος από κάποια ψυχή, τη σιγμή που όλη καίγεται».

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΦΕΜΙΝΙΣΜΟΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σε μιά από τις τελευταίες συγκεντρώσεις του Έκπαιδευτικού Όμιλου που γίνονται κάθε Παρασκευή, η κ. Άβρα Θεοδωροπούλου είπε για την έρρασία που έγινε ως τώρα από την Έπιτροπή για τη μόρφωση της γυναίκας, που είχε συστήσει ο «Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της γυναίκας», με το σκοπό να καταρίση ένα πρόγραμμα εκπαιδευτικό. Η έπιτροπή αυτή, που την άποτελούσαν μέλη του Σύνδεσμου, καθώς και ειδικοί έπιστήμησες παιδαγωγοί, ώργάνωσε και τη σειρά των συζητήσεων, που τις άναφέραμε σε προηγούμενο φύλλο. Η κ. Θεοδωροπούλου διάβασε το πρόγραμμα, όπως το δέχτημα τελειωτικά η Έπιτροπή, σύμφωνα με τις προτάσεις του κ. Γληνού, και παρακάλεσε δρους από τους δασκάλους η παιδαγωγούς έπιθυμούσαν να μιλήσουν άπώνω σ' άποιοδήποτε από τα άρθρα, η και ονορικά, η κι άν ήθελαν να προτείνον τρώπους έφαρμογής, να άνακοινώσουν την έπιθυμία τους αυτή στο «Σύνδεσμο για τα δικαιώματα της γυναίκας», που με μεγάλη εδχαρίσηση θάκογνε τις γνώμες των σίτη συγκεντρώσεις του, που γίνονται κάθε Δευτέρα, στην «Έταιρία των Κοινωνικών Έπιστήμων».

φλογισμένα μέτωπα, και τὰ πανιά ἄρχισαν νὰ φουσκώνουν.

— Μωρέ, τί σοῦ εἶναι αὐτὸς ὁ καπετὰν Γιώργης! ἀπ' ἄλλως τοὺς καπετάνιους ὁ πιὸ γερός; Σαίρει ἀκόμα και ταστέρια, πότε θὰ θγάλουν ἀγέρα.

— Χμ! δὲ οἶς τόλεγα ἐγώ, μωρέ; μούγκρισε ὁ γερολύκος μὲ τᾶταχτα οὖν ἀγριόκοιπα μαλλιά του, πὼς πάρα ὄξω ὄντας θρεθούμε θὰ φρεοκάρει μασιτρος δυνατός;

— Γεῖά σου λεβέντη θαλασσινέ, παιδὲ τ' Ἄη Νικόλα... .

Τὸ τρεχαντήρι μας ἄρχισε νὰ παίρνει δρόμο, γέροντας λίγο ἀπὸ τὴ μιὰ μπάνια τὸ κύμα, πὸν ἢ μύτη τῆς πλώρης ἐσκίζε, ἀνάλαφρα μᾶς ράντιζε μὲ παιγνιδιάρικες ἀρμυρὲς δροσοσταλίδες τὰχνά μας πρόσωπα.

Τῶν πανιῶν κ' ἢ μικρότερη ζαρωματιὰ ξεδιπλώθηκε κι ἀρέθηκε τοῦ ζέφουρου τὴ σμίλη, πὸν μ' ἐνθουσιασμοῦ κ' ἔμπνευη παρθένα, λάξευε καμπύλες πλαστικὲς, δροσάτες, γεμάτες παλμὸ και κίνηση.

Κάπου ἀπ' τὰ πόδια μας, πάνω στὴν ὄγρη βαθυγάλανη ἄβυσσο, τὸ σεληνόφωτο ἀνιφέγγιζε, ἔπαιζε, κεντιῶσε μύριες πούλιες ξωτικά γυαλιστερές, σιὸ γάργαρο ἀλάζι, πὸν ξεδίπλωνε ἀδιάκοπα γύρω μας οὐ ἀπέραντες πέπλινες ἐκτάσεις τὸ νερένιο του μιστήριου.

Κάτι μεσιωμένα παλληκάρια, ξαπλωμένα στὴν πλώρη, παιδιὰ τῆς θάλασσης κι αὐτὰ, νανουρίζονταν μὲ τὰ παιητικά τους τραγούδια, πὸν τᾶπαιρνε ἢ νύχια και τ' ἄπλωνε, σὰ φωτεινὰ πέταλα, στεφάνια και κρίνους ἀσημένιους, τοῦ πελάγου τὴν ἀγκαλιά, τραγούδια τῆς ξενιτιάς, τοῦ μισομοῦ, τραγούδια τῆς ἀγάπης τῆς ἀπονης, τῆς ἀπαρηγήρας ἀγάπης.

Κ' ἢ Ἐκάτη, μέσα σ' ἓνα ἀτέλειωτο μεθυστικό ὀργάσμα, ἔλουζε ἀχόρταγα τὰ πλούσια τῆς μαλλιά μὲς σ' ἀσημένια κύματα, και πάνω στὰ τρελά τῆς παιγνίδια ξεχνούσε φωτεινοὺς πλοκάμους γαντζωμένους πάνω στὰ οκοινιά, στὰ κατάρια, στὰ πανιά.

Μισομεθημένη ἀπὸ τὴν τόση ὁμορφιά ξάπλωσα στὴ ρίζα τοῦ καταριτοῦ, κοντὰ στὸ τοιμπούκι, πάνω σ' ἓνα δεμάτι οκοινιά, ἔβαλα τὶς παλάμες μου γιὰ προσκέφαλο, κι ἄφηρα τὸ βλέμμα μου ἠδονικά κωροσμένο νὰ θυδιαστὲι στὸ ἀοιροκέντητο πέλαγο τοῦρανοῦ και, σὰ σὲ ὄνειρο, ἀκολουθοῦσα τὴν κίνηση τῆς ἀντένας πὸν μούδειχνε ἢ μούκρινθε τὸ χαμόγελο τοῦ φεγγαριοῦ.

Και δὲν ἄργησα νὰ διακρίνω μὲ γαλήνια χαρὰ δύο ματάκια πὸν ταξίδεψαν ὡς ἐκεῖ ψηλά, κ' ἔφαγαν μέσα στὰ πέλαγα νὰ δοῦνε τὴ βαρκούλα μου και τὰ εἶδα νὰ μάκλουνθάνε μέσα σὲ ρεμβασμὸ σιὸ ταξίδι μὲ γλόκα, μ' ἀγάπη, μὲ καλοσύνη.

Τοὺς ἔστειλα ἓνα ἄδραγο ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους φίλημα, ψυχικό, βαθύ, ἐντατικό. Τᾶφερα παρακάτω, πὸν κοντὰ μου, κι ἄπλησια τὰ κοίταξα, ὄσο πὸν ἄδελὰ τὰ βλέφαρά μου κλείσανε σιὸ ἠδονικό χάδι πὸν οἱ πλάνες ὄρες ὑφαίναν γύρω ἀπὸ τὸ λευκὸ ὄνειρο τῆς βαρκούλας μου... .

— Ἐμπρός, παιδιά! ἴσα, μάλιστα, κάτω τὰ φτερά! Ἐἴταν ἢ θραγνή φωνὴ τοῦ καπετάνιου πὸν κατέβαζε τὰ πανιά, ἐνῶ τὰ καρούλια τρίζανε σιὸ μάζεμα τῶν οκοινιῶν.

Κατὰ τὸ γλυκοχάραμα μπαίναμε σιὸ λιμάνι τοῦ Κ..

Ξύπνησα κ' εἶδα γύρω μου τὴ θάλασσα και τὰ θου- νὰ στεφανωμένα μὲ μενεξέδες και ροδόφυλλα, γιατί περιμέναν τὸν ἐρχομὸ τῆς αὐγούλας.

Κι ὁ οὐρανός, τυλιγμένος σὲ τριανταφυλλένιες, σὲ γρολίζες και σὲ χρυσαφιὲς γάζες, σὸν κάποιος θασιλιάς ξεχασμένου παραμυθιοῦ, μεθνημένος ἀπὸ τὸ μάγο κροσὶ τῆς γλυκειᾶς ὄρας, εἶχε ἀγκαλιάσει σσιχτὰ και γῆ και θάλασσα, μαζί μὲ τὴ φτωχὴ μας βαρκούλα.

Και μᾶς φιλοῦσε σὸν τρελός, χαρούμενα, μεθυστικά, εὐτυχιωμένα.

26]6]19

ΑΘΗΝΑ Ν. ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΜΟΥΣΙΚΗ

Η ΣΥΝΑΓΙΑ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ

Ἡ νέα δημιουργικὴ ἐκδήλωση τοῦ κ. Μανώλη Καλομοίρη, πὸν μᾶς παρουσιάστηκε στὴν τελευταία συναυλία τῶν ἔργων του, και πὸν μᾶς ἀποκάλυψε καινούργιες ὀλόδροσες πηγὲς τῆς πλούσιας ἔμπνευσης του, τὸν ἀνεβάζει οὐ ἀψηλότερη ἀκόμα οκαλωσιά, — πὸν μὲ ἀβάσταχτη λαχτάρα τὴν ἐσίμασε, — οὐ κείνη, πὸν ἀγγαντεύει τὴν ἀπάτητη κορφή.

Στὴ συνείδησὴ ὄλων ἐκείνων, πὸν μὲ συμπᾶθεια παρακολούθησαν τὴν προσπάθεια γιὰ τὴν ἀναζωογόνηση τῆς σοβαρῆς μουσικῆς παραγωγῆς σὸν τόπο μας, ἔξω ἀπὸ τὶς ξενικὲς μιμήσεις, θγαλμένης ἀπὸ τὴ ζωὴ μας, ὁ κ. Καλομοίρης ἀδίσταχτα πῆρε τὴ θέση τοῦ θεμελιωτῆ τῆς τᾶσης πρὸς δημιουργία ἀνεξαρτήτων Ἑλληνικῆς μουσικῆς, και τὸ θεαράλιό του

βῆμα θὰ σημειώσει ἓνα ξεχωριστὸ ἱστορικὸ σταθμὸ στὴν ἀνάπτυξή τῆς.

Ἀνάμεσα σιὸ ρεῦμα τῆς ἐλαφρότητας και τοῦ ἐπιπόλαιου ογομπισμοῦ, πὸν — οκλαβωμένο ἔχοντας κάθε ἀγνὸ ἀβάσταχτο ξέσπασμα ἐπαναστατημένης ψυχῆς, — παρασέρνει τὴ γύρω μας ζωὴ, μολύνοντας και τὴν τέχνη, τράβηξε ὀλοιοια τὸν τραχὺ κι ἀχάριστο δρόμο τῆς Τέχνης του, πισιὸς στὴν ἐσωτερικὴ του παρῶρηση, ἀψηφώντας τοὺς ἄλλεασμοὺς τοῦ ὄχλου, περιφρονώντας τὶς εὐκόλες δᾶφνες τοῦ οορμοῦ, τὰ φτηνὰ λιβαρίοματα τῶν πολλῶν.

Τὸ χαρακτηριστικὸ σημεῖο τῆς νέας του καλλιτεχνικῆς ἐκδήλωσης και κυρίως ἀντιπροσωπευτικὸ τῆς καλῆς ἐξελικτικῆς του τᾶσης, εἶναι, διι ξέφυγε ἀπὸ τὴν περιοριστικὴ προσήλωση σιὸ πρωτόγονα δημοτικὰ θέματα, ἀνεβάζοντας τὰ ἀπλὰ ἑλληνικὰ στοιχεῖα μὲ τὴν προσοικτὴ ἐμπρόχωση σιὸ σφαῖρα τοῦ πνευματοποιημένου μουσικοῦ κόσμου, χωρὶς τὸ ἑλληνικὸν τους χροῖμα νὰ χᾶνται στὴν ξενικὴ τεχνουργία. Μπο-

ρει να πει κανείς γι' αυτά, προπάντων για το «Μην κλαίς» και τους «Διαλαλητάδες», πώς ξαναβρίσκει το σοφό δρόμο του ατομικού διανοητικού μοτίβου, που χάραξε με τα πρώτα του τραγούδια, τους «Γαμβούς και Ανάπαιστους».

Μ' αυτή την αφορμή, δε μου φαίνεται περιττό να υποστηρίξω την αντίληψη, πώς το δημοτικό τραγούδι, έπως στήν ποίηση, έτσι και στή μουσική, δέν μπορεί να χρησιμοποιήσει ως το μόνο πρότυπο για τον άνωτερο τεχνίτη.

Ειδικά, στή μουσική, αποκλειστική προσήλωση στα δημοτικά θέματα, είναι μιá επιποδοδρομική και σιενή μονομέρεια. Το δημοτικό τραγούδι, μ' όλη του την όμορφιά της αγέλειας και αγνότητας που έχει, δέν μπορεί να ικανοποιήσει τέλεια τον διανοητικά κ' αισθητικά εξελιγμένο άνθρωπο της εποχής μας. Ούτε είναι ποτέ δυνατό ή ανήσυχη, πολυτάραχη και βαθειά ψυχρή του τεχνίτη, που τρυπάει τις άψηλές, πλατεία όραματικές, πνευματικές συγκινήσεις, να χάσει έκτακτον ύλες τις βαθειά ριζωμένες, επίχρητες της ζωής και κληρονομικές ιδιότητες, να οβήσει τις βασικές γραμμές της Γνώσης και να πάρει την άξιοζήλευτη αγέλεια του πρωτόγονου ανθρώπου των δημοτικών τραγουδιών.

Άπο τα έργα του κ. Καλομοίρη, που πρωτοπαχτηκαν στή συναυλία αυτή, μάς άφησαν ξεχωριστή εντύπωση ó «Πραγματευτής» (του Γουλάρη) και το «Μην κλαίς», και «Οί δυό διαλαλητάδες» (του Παλαμά). Ο «Πραγματευτής», περισσότερο συμφωνικό ποίημα παρά άπλό τραγούδι, φανέρωσε γνωρίσματα δυνατής φιλοσοφικής εμπνευσης και ισορροπημένης συμμετρικής επέλεσης. Η μουσική του, με το θανασιτό της πλοΐτο μοτίβου, με τις χαρακτηριστικές μεταπτώσεις και τις ρυθμικές εναλλαγές, ζωντάνευε την ποιητική διάθεση, ένοσρκώνονιας διαφερεικιά την κάθε απόχρωση, την κάθε ψυχολογική διακρίμανση, δεμένα με την κεντρική ιδέα.

Η κ. Μ. Καλομοίρη (Φωκά), τραγουδούσε με άισθημα και τέχνη, έστερα άπο τόσον καιρό που είχε να παρουσιαστεί σε συναυλία. Η φωνή της — πρέπει ναν το μολογήσουμε — οά να άδυνάτισε, οά να έχασε κάτω άπο την προηγούμενη ευστροφία της. Είναι λυπηρό το φαινόμενο αυτό: ταλέντα οάν της πρώην δεσποινίδας Φωκά, που πρώιμα δρέφανε τόσες δάφνες με τόσους μιάς λαμπρής εξέλιξης, να ποούνται άπο την καλλιτεχνική δράση, την εποχή ακριβώς που άνάτελλε γι' αυτά ένα λαμπρό καλλιτεχνικό μέλλον.

Τό «Μην κλαίς» (του Παλαμά), ύπεροχο, που άναδείχτει το τραγούδι με κείνο το οίγανό, πνιγμένο κλάμα της μουσικής, και οί «Δυό διαλαλητάδες» με τη χαρακτηριστική τους άνάπτυξη στα τρία κύρια μουσικά θέματα. Έδώ πρέπει θεομά να συχαρούμε τον κ. Σταύρο Ξηρέλλη, προπάντων για τη μουσικότητα άπόδοση των δυό αυτών μαργαριταριών.

Η «Ραμφαρία εις λά μινός», για πιάνο, με άοκατες τεχνικές δυσκολίες, έχει μιá λεπταισθησία και δροσιά, μιá μρωμένη έλληνική πρφή.

Ο κ. Καλομοίρης έδώ, ως επέλεσιτής, δε οάθηκε παρακάτω άπο το συνθέτη. Έπαιξε με το βαθύ και λεπτό εκείνο άισθημα, που χαρακτηρίζει το παιδίό του. Το δόθηκε ενδιαίρια να ξαναφανερωθεί το

γλυκό του τουσέ, και μιá εύκολία κι άπαλότητα στις οχιάδες.

Με μεγάλη εύχαρίστηση άκούσαμε άπο τα παλιότερά του έργα το «Πρελούδιο» και κολίλη φύρα για πιάνο» επέλεσμένο άπο τον ίδιο και τη δ. Ήθη Παυά. Το έργο αυτό, που είναι το μόνο σε στέλ όχι έλληνικό, μάς έκανε μεγάλη εντύπωση για το θεαματικό πλοΐτο, τη βαθειά άρμονία και γενικά για την πηγαία πολυφωνία του. Έχει την κλασικά άδοτηρή λιτότητα ενός Μπάχ. Άξίζει να σημειωθεί έδώ η άκριβεια και θεικότητα του παιξίματος της δ. Παυά. Η επέλεση παρουσίασε κάποια άνομοιογένεια, που προερχόταν άπο τη διάφορη μουσική άίσθηση του κ. Καλομοίρη και της δ. Παυά. Η κλασική άξία του έργου αυτού μάς ξαναφέρνει τη σκέψη για τη σιενότητα των όρίων της αποκλειστικά Έλληνικής μουσικής, που δέν είναι τώρα κατάλληλη ώρα ν' άναπτύξουμε.

Θεομά συγχαρητήρια χωροσάμε και σε κείνους που με εύλάβεια είχαν επέλεσει τα έργα του κ. Καλομοίρη, στήν κ. Μ. Καλομοίρη (Φωκά), δ. Ήθη Παυά, και στους κ.κ. Τόνου Σοΐλιου, Θ. Πινδίο, Α. Προστρώ, Γ. Κωσταγιτίδη, Γ. Δομλιάνκο και Στ. Ξηρέλλη.

Η συναυλία αυτή, ύδτερα άπο την καταληχτική της επιτυχία, δά έπρεπε να επαναληφτεί σε μεγάλη αίθουσα, γιατί η οάλα του Ώδειου δέν μπόρεσε να χωρέσει όλους τους θανασιότες τοί κ. Καλομοίρη.

Ση έγγουμε θεομά το χέρι του ξεχωριστού μας μεόστρου, με την εγκάρδια εύχη να εξακολουθήσει άλύγιστος τον όρμητικό του δρόμο, σιμώνοντας το γενεγάλεο Ίδανικό.

ΝΙΚΟΣ ΒΕΡΓΩΤΗΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Δ. Γε. Καμπούρογλου: «Αττικοί έρωτες». — Γ. Σημηριώτη: «Η κόκκινη Πρωτομαγιά» έργατικό δράμα. — Πενήματα του Μαλιμέρη.

— Το νέο βιβλίο του κ. Καμπούρογλου μπορεί να το χαρακτηρίσουμε σύντομο ιστορικό μυθιστορημα. Ο συγγραφέας, με την άγλήρηση του γνωστού έρωτα του Μπάτρου προς την κόρη της Αθήνας, την Τερέζα Μακρή, μάς μάζει στήν περιεκλωσιά όλης εκείνης της παλιάς εποχής, που η Αθήνα, άπομεινάει της αρχαίας δόξας, δέν είχε παρά μόνο τρεις χιλιάδες ψυχές. Ο κ. Καμπούρογλου, άν κι άπο τους πιο παλιούς και σεβαστότερους λογίους, άγησε γενιά της καθαρεύουσας και προσπαθεί να γράφει μιάν άπλοΐστερη γλώσσα, όσο κι ά δέ στέκεται αυτή ομιά στή σύχρηση φιλολογική δημοτική μας.

— Το δράμα του Γ. Σημηριώτη μοιάζει περισσότερο με κοινωνικό μυθιστορημα, παρά με έργο φιλολογικό. Η τέχνη πάντα, όσο κι άν διαφερευτεί ζητήματα και ιδέες, δέν πρέπει να ξεφεύγει άπο τον ίδιότερο δρόμο της, και να καταντά όητορία κι άρθρο πολιτικό. Για τοΐτο ó άξιεπαινος συγγραφέας της «Κόκκινης Πρωτομαγιάς», νομίζουμε πως θα είναι καλύτερα μέσα στον προσορισμό του, άν μάς παρουσίαζε έργο τραγικής ή δραματικής τέχνης, άπ' όπου να βγαίνει η σοσιαλιστική ιδεολογία συμπερασματικά και ρυθμιμένα. Άλλώς ξεπερνάμε πάλι το

καί, πού μοιάζει τὰ λυοασμένα παιρσιωτικά ποιήματα τῆς γοιτρῆς ἀράδας, τῆς φουοιανέλλης, τὰ κουμπούρια, τὰ τοαρούχια, τῆς μάννης Ἑλλάδες καὶ τὴν μπουχιωμένη ἀερολογία τῆς περασμένης γενεᾶς. Τὸ «Κομμουνιστικὸ Κόμμα», πού ἔβγαλε τὸ βιβλίον, χρειάζεται σὸ ζήτημα τῆς τέχνης νὰ ἔχει προσδεντικώτερη, πὸ συγχρονισμένη καὶ θαυτίτερα μελετημένη ἀντίληψη.

— Ὁ κ. Θεοσώβουλος Σταύρου, ὁ ὄνομα καὶ πρῶμα, Μελικέρτης τοῦ «Νουμά», τυπώνει τώρα στὴ Σμύρνη ἓνα βιβλίον με τραγοῦδια καὶ με τὸν τίτλον : «Δρόμοι καὶ μονοπάτια». Ἐνα ἀπ' αὐτὰ τὰ τραγοῦδια, «Τὰ χρυσὰ κλουβιά», ἀγαπώντας πάντα τὸ «Νουμα», μᾶς ἰδοτελε καὶ τὸ δημοσιεύουμε σ' ἄλλη σελίδα.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Τὰ Γαλλικὰ νιάτα.— Τὰ βραβεῖα Γκονκούρ καὶ Νόμπελ.— Ἐνα ἀγροικὸ ρομάντζο.— Ὁ ἑλβετὸς ποιητὴς Σπιτελερ.— Τὰ ποιήματα τοῦ Νιρέμ.

— Οἱ κ. κ. Δ. Ζ. Φινὸ καὶ Παράφ, ἀκολουθώντας καὶ αὐτοὶ τὴ μόδα πούθγαλαν τώρα - τώρα τὰ γαλλικὰ περιοδικὰ, νὰ ὑποβάλουν ἐρωτήσεις σὺς ἀναγνώστες τους καὶ νὰ δημοσιεύουν τῆς ἀπάντησες καθενοῦ χωριστά, ρωτοῦνε στὴ «Revue Dionysiaque» ποίους εἶναι ἀπὸ δῶ καὶ ὀμπρὸς οἱ κλίσεις τῆς γαλλικῆς Νιότης. Μετὴν ἐλλίδα πὸς θὰ εὐχαριστήσουμε τοὺς ἀναγνώστες μας, παίρνουμε μερικὲς ἀπὸ τῆς ὀμορφότερες ἀπαντήσες, πὸς δημοσιεύθηκαν σὸ τεῦχος τῆς 1ης τοῦ Γεννάρη, καὶ τῆς μεταφράζουμε πιστά. Ἡ ἀπάντησι τοῦ κ. Ρολὰν Νιουζελέ, φρόνιμα φρόνιμα, τελιώνει ἔτσι :

«Πηγαίνω μόνος μου στὴ δημοσιὰ τῆς ζωῆς μου, καὶ οὔτε κἀνε ρωτῶ πὸς θὰ με φέρει, μόνον ἀφτῶ σὸς χρόνον νὰποφασίσω».

Ὁ κ. Πιερ Μπενουὰ γράφει :

«Ἡστοιεύω πὸς ἡ οὐσιωδέστερη ἐμπνοὴ ἐκείνων πὸς πολέμησαν, εἶναι αὐτὴ : νὰ μὴν ξαναγίνει πόλεμος, καὶ γιὰ νὰ φτάσῃ οὐδ' αὐτὸ σκόπῳ, νὰ μεταχειριστοῦν ἀδιάρηστον τί μέσο, νόμιμα ἢ ἄνομα, εἰρηνικὰ ἢ πολεμικὰ, ἀνθρωπινὰ ἢ ἀπάνθρωπα. Γιατὶ δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη ἀπάνθρωπιὰ ἀπὸ τὸ νὰ διατρέχουμε τὸν κίνυνον νὰ θαστοῦν 1.500.000 νιάτα πάνω σὲ μιὰ νέα ἰε ρ ἰ ὁ ὁ. Κάθε μέσο, ξαναλέω, θὰ μᾶς εἶναι καλὸ γιὰ νὰ προλάβουμε τὴν ἐπιστροφὴ μιᾶς τέτιας φρίκης, κάθε μέσο, ἔστω καὶ ἂν ἡ Γαλλία θὰ ἔχανε μ' αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα τὴ φήμη πὸς ἔχει ὡς πηγὴ τῶν φώτων καὶ Χριστὸς τῶν ἐθνῶν».

Παρατηροῦμε πὸς ἔτσι πρῶτοντος ἡ Γαλλία, κάθε ἄλλο παρὰ νὰ χάσει τὴ φήμη τῆς κινυνεύει. Τὸ ἐναντίον θὰ τὴν ἀξήσει, θὰν τὴ διπλασιάσει μάλιστα, καὶ ἂς μὴ φοβᾶται ὁ κ. Μπενουὰ.

Ὁ κ. Ἀνρὺ Μπαρμπὸς «παρηγορεῖται πὸς γιὰ τὸ μαρσαμὸ καὶ τὴν ἀχρησιὰ τῶν μεγάλων», παρατηρώντας πὸς «τὰ παιδιὰ τους εἶναι πὸς φρόνιμα ἀπὸ τοὺς πατέρες τους».

Ἡ οὐδαρότητα τῆς ἐρώτησης ἀναδειχθῆναι τρανότερα στὴ θαυμασιὴ ἀπάντησι τοῦ Μαροῦλλο Φάμπρι :

«Ἰως μιὰ μεγάλη ἀλήθεια νὰ φανερωθεῖ ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν αἰματώδη σκουεινιά, — καὶ τότε, οἱ προσπᾶθεις καὶ οἱ μαζευμένοι πόνοι, τὰ πένθη καὶ οἱ θεληματικὲς θυσίες, θὰ μπορούσαν νὰ μὴν εἶναι δολοφονικὸν μάταιες. Αὐτὴ ἡ ἀλήθεια εἶναι τὸ μῖσος τῆς νιότης γιὰ τὸν πόλεμον, εἶναι τὸ μῖσος τῶν Νέων γιὰ κείνους πὸς δόγησαν ἢ ἄφισαν νὰ ὀδηγηθοῦν οἱ λαοὶ σ' αὐτόν. Αὐτὴ ἡ παρατήρησι — πὸς γίνεται εὐκολὰ σὸς Παρίσι, — σιγὰ σιγὰ θὰ γίνει γενικὴ σ' ὅλη τὴν Εὐρώπη. Οὔτε καὶ αὐτοὶ οἱ θανατικὸν παρῶτες, σήμερον, δὲν τοῖμοῦν πιά νὰ ἐξυμνήσουν τὸν πόλεμον, ἀφοῦ εἶδαν τὸ ἀπέραντο μακελιὸν καὶ προπάντων τώρα πὸς ἀναπνεύουν τὴν ἀποσπᾶτικὴν μούχλα πὸς τὸν ἀκολουθῶν. Οἱ ἰδέες τῶν Νέων — καὶ παίρνουμε αὐτὴ τὴ λέξι ἀπὸ τὴν πλατεῖα τῆς ἔποψι πὸς προσπερνᾷ τὰ θροια κάθε πολιτείας, — οἱ ἰδέες τῶν Νέων, ὀπουδήποτε καὶ ἂν κλίνουν, γυρίζουν ὀμως γύρω ἀπὸ τὸν ἴδιον ἄξονα : τὴν Εἰρήνην».

Ἴδια εἶναι καὶ ἡ γνώμη τοῦ Πῶλ Φόρ.

Ὁ Γκιγιὸν τελιώνει μ' αὐτὰ τὰ λόγια :

«Στὰ σπλάχνα τῆς σημερονῆς νιότης μας ὑπάρχουν πὸς πολλὲς ἀρετὲς ἀπ' ὅτι μπορεῖ νὰ φανταστῆ κανεὶς. Μπορεῖ νὰν τῆς παρομοιάσουμε με τοὺς ποταμούς : ἡ λάσπη εἶναι σὸς βάθος, ὁ ἀφρός στὴν ἐπιφάνεια καὶ τὸ μέσον εἶναι καθαρό».

— Ἀπὸ τὴ Revue Critique τῆς 25 τοῦ Γεννάρη, παίρνουμε τὴν εἰδησι πὸς τὸ βραβεῖον Goncourt δόθηκε φέτος σὸς κ. Ἐρνέστο Περοσόν, γιὰ τὸ νέο του ρομάντζο πὸς τιλοφορεῖται ἡ «Νένας». Εἶναι ἡ ἱστορία μιᾶς χωρικῆς ὑπηρετίας, πὸς ἀφοσιώνεται ὀλόγηχα καὶ ζηλιάρικα σὸς παιδιὰ ἐνὸς χήρου. Ὁ κείριος τῆς παντρεύεται ἔπειτ' ἀπὸ λίγο, καὶ ἡ νέα γυναίκα του, μὴν ὑποφέρουσα τὴ μεγάλη οἰκειότητα καὶ τὴν ἀπέραντη ἀγάπη τῆς ἀγαθῆς κόρης γιὰ τὰ δούσιχα ὀρφανά, τὴ διώχνει ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς ἐκθρονιάς τῆ στὴ δούσιχια καὶ σὸς ἄναιτο ἀπὸ τὴν ἀπελεισιὰ τῆς, πὸς δὲ θάβλεπε πιά τὰ παιδιὰ, πὸς τόσο τὰ εἶχε ἀγαπήσει καὶ πονέσει. Κρίνοντας τὸ ἔργο αὐτὸ ὁ κ. Ἀνρὺ Τερβί, στὴ φιλολογικὴ στήλη τῆς «Revue Critique» γράφει αὐτὰ τὰ ἐπαινετικά λόγια : «Θάπρεπε νὰ μὴν ἔχει διαβάσει κανεὶς τὴ «Νένας», γιὰ νὰ δείξει ἀπορία πὸς τὸ βραβεῖον Goncourt πῆγε καὶ διάλεξε τὸν κ. Ἐρνέστο Περοσόν. Αὐτὸ τὸ ὄνηγμα ἀναδειχθῆναι ἓνα ταλέντο, πὸς τρέμει κανεὶς μετὴν ἰδέα πὸς μπορούσε νὰ μείνει ἄγνωστο ἢ παραρηγμένο στὴν ἐπιφυλλίδα τῆς «Ὀύκτανιτῆ». Διηγούμενος τὴν ἱστορία τῆς ὑπηρετίας αὐτῆς ὁ κ. Περοσόν, μᾶς ἔδωσε τὸ τέλειον ἀγροικὸ ρομάντζο, χωρὶς χυδασιότητες, μὰ καὶ χωρὶς ὑπερβολικὴν ποίηση, μετὰ μιὰ χάρι ἀξιοζήλητην. Ὁ συγγραφέας τῆς «Νένας» ἀναδειχθῆκε μ' αὐτὴν ἔξοχος δηγηματογράφος. Τίποτα τὸ πὸς τέλειον ἀπὸ τὴν τέχνη τῆς δῆγησῆς του. Βέβαια δὲν μπορούμε ἀκόμα νὰ προμαντέψουμε τί ἔργα θὰ μπορούσε νὰ γράψει πάνω σ' αὐτὸ τὸ λίγο περιορισμένο εἶδος, τί χάρες θὰ μᾶς παρουσιάσει ἂν ἀκολουθῆσει μιὰν ἄλλη σειρὰ. Μὰ ἀπὸ τώρα ὁ κ. Περοσόν συγκαταλέγεται με τοὺς καλοὺς λογοτέχνης καὶ εἶναι εὐτύχημα πὸς τὸν ἀνακαλύψαμε».

— Ὡς τώρα ἡ Σουηδικὴ Ἀκαδημία εἶχε δώσει τὸ βραβεῖον τοῦ Νόμπελ γιὰ τὴν φιλολογία σὲ Γάλλους, Γερμανοὺς, Ἰταλοὺς, σὲ Ἰσπανοὺς, καὶ ἑστέως γιὰ νὰ μὴ μείνει παραπονεμένη καὶ ἡ Ἑλβετία, ἰδού :

οε τὸν Ἐλβετὸ συγγραφέα καὶ ποιητὴ Κάρλ Σπίτε-
λερ. Ὁ φραβεμένος ποιητὴς εἶναι οκεδὸν ἄγνωστος
στοὺς πολίτας, μὲ αὐτὸ ὅμως δὲν παύει νὰ εἶναι ἕνας
ἀπὸ τοὺς εὐρωπαϊοὺς συγγραφεῖς, πὸν εἶναι ἀδύνατο
νὰ διαβάσει κανεὶς ἕνα ἔργον τοῦ καὶ νὰ μὴν τὸ κρι-
νει μὲ θαυμασμό. Πρῶτοι οἱ Γάλλοι ἀνακάλυψαν τὸ
γλυκὸ ποιητὴ, καὶ πολλὰς μεταφράσεις τῶν ἔργων του
ἔγρηκάνε στὸ Παρίσι. Μάλιστα ἡ μετάφραση τοῦ
«Imago» καὶ πρὸ πάντων τῶν Souvenirs d'enfance»
δίνουνε μιὰ πλατειὰ ἰδέα, ἂν ὄχι γιὰ τὸν ἐπικὸ ποι-
ητὴ, τοῦ «Printemps Olympien», τοῦλάχιστο γιὰ τὸ
συγγραφέα καὶ γιὰ τὸ χαρακτήρα του τὸν ἕμορφο καὶ
παθητικὸ, τὸ δίκαιο καὶ ἀληθινὸ, ὅσο καὶ δηχτικὸ γιὰ
τὶς ἀνθρώπινες ἀτέλειες. Οἱ «Μύθοι» του καὶ οἱ «Φι-
λολογικὰς παραβολὰς» του εἶναι ἀπὸ τὰ πρῶτα ἄγνωστα
ἔργα του καὶ ὅμως ἔχουνε μεγάλη καλλιτεχνικὴ ἀξία.
Μέσα στὶς τελευταῖες κρύβονται ἀλήθειες πὸν κα-
θένας μπορεῖ νὰν τις ἀνακαλύψει καὶ νὰν τις εφαρ-
μόσει πετυχημένα στὴ ζωὴ. Ἄς ἐλπίσουμε πὸς θά-
χουμε τὴν εὐτυχίαν νὰ γνωρίσουμε τὰριστοεργήματα
αὐτὰ ἀπὸ καμιά μετάφραση καὶ στὴν Ἑλλάδα.

— Κάτω ἀπὸ ἕνα ἄοχημο ξόφυλλο ἔγρηκε ἕνας
τόμος ἀπὸ δώδεκα τραγῳδία σὲ στίχους ἀλεξαντρι-
νοὺς τοῦ Τριτοῦ Ντιερέμ: «Τὸ ποίημα τῆς Πίπας
καὶ τοῦ Σάλλιαγκ». Ὁ τόμος τοὺς εἶναι νέος, ἀτομι-
κός, καὶ οἱ στίχοι ἀπλοὶ, γιομάτοι ἀπὸ μιὰ ἀπαλὴ νο-
σταλγία καὶ γροσὲς ἐλπίδες. Εἶναι τὸση γλύκα χυ-
μένη σὲ κάθε τραγῳδί, τραβοῦνε τόσο οἱ ἕμορφες εἰ-
κόνες, πὸν συμπαιθεῖ κανεὶς στὶς ἀγάπες καὶ τὶς φι-
λίες τοῦ νέουποιητῆ, καὶ διαβάσει μ' εὐχαρίστηση
καὶ τὸ πρῶτο μικρὸ του τραγουδάκι.

GRAZIELLA

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ

τοὺς συντρομητὲς τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ ἐξωτε-
ρικῶ πὸν καθυστεροῦνε τὴ συντρομὴ τους,
νὰ μᾶς τὴν ἐμβάσουν τὸ γληγορότερο, γιὰ
νὰ μὴ βρεθῶμε στὴ δυσάρεστη θέση νὰ πά-
ψουμε νὰ τοὺς στέλνουμε τὸ φύλλο.

Χ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ & Σ'

Ὅλοι οἱ Ἐπιθεωρητὲς, ὅλοι οἱ Καθηγητὲς, ὅλοι
οἱ Δασκάλοι καὶ ὅλοι οἱ Δημοτικιστὲς πρέπει νὰ
συοτήσουν στοὺς μαθητὲς καὶ στὶς φιλικὰς τοὺς οἰ-
κογένειες τὸ βιβλίον τοῦ Δὸν Κιχώτη. Ἐκτὸς ἀπὸ
τὴ φιλολογικὴ του ἀξία, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν εὐχάρι-
στησὴν πὸν σκοπεῖ τὸ διάβασμά του καὶ ἀπ' τὴν
ἀνυπολόγιστη ὠφέλεια πὸν ἔχει γιὰ τὸ Δημοτικι-
στικὸ ἀγὼνα, θὰ πάψουν καὶ τὰ Ἑλληνόπουλα νὰ
διαβάζουν τὸν «Πειρασμό», τὸ «Νὰτ Πίγκερτον»
καὶ τὰ παρόμοια.

ἕνας Ἐπιθεωρητὴς Δημ. Ἐπιταχίστου

ΒΓΗΚΕ

"Η ΚΩΜΩΔΙΑ

ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΕΙΟΥ,

ΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΑΙ ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ

ΣΤΟ «ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ»

ΔΡΑΧΜΕΣ ΔΥΟ

— ΜΕ ΤΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ ΔΡ. 2.25 —

ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΓΚΕΛΑ (Ἐκδοσὴ «Τύπου» 1919 Δρ. 3—

ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΟΜΟΣ Α' (Ζωντανοὶ καὶ πεθαμένοι

—Οἱ Ἄλυσίδες—Στὴν δεξόπορτα). Ἐκδο-

σὴ Ἐταιρίας «Τύπος» 1920. » 6—

ΠΑΛ. ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ (Ρομάντζο) 1920 » 3—

Ο ΑΥΤΡΩΜΟΣ (δρᾶμα) » 3—

Βρίσκονται στὸ «ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ»

— Ὀδὸς Σοφοκλέους 3. —

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

διὰ τοὺς κ. κ. Ὀδοντοῦτροὺς

Ὁ Οἶκος «LABARBERA» I. ΚΑΝΑΡΗ & Σια
Ὀδὸς Σταδίου 3 γνωστοποιεῖ ὅτι ὁ ἐν Λονδίνο οἶκος

CLADIUS ASH & CIE

ἀνέθεσεν αὐτῶν διὰ Συμβολαίου τὴν ἀποκλειστικὴν
πώλησιν καὶ ἀντιπροσωπεῖαν τῶν εἰδῶν του διὰ τὴν
Παλαιάν, Νέαν Ἑλλάδα καὶ Σμύρνην.